

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

Írta: **Dr. Benary Leonhard.**
(1. folytatás.)

UJRA SZÜLETETT.

Fordította: P. Csorba Ákos.

— Angol regény egy kötetben, egy orvos naplója után. —

Enő eleinte oly megvetéssel s oly keserű-
séggel beszélt
gúnnyal vegyesen, hogy
minden szava visszataszító
volt, de utolsó mondatainál
oly szenvedély tört ki,
hogy engem egész valóm-
ban megrázott.

„Szeretném, ha ön be-
látná asszonyom”, szóltam
én, „mily mélyen érzem
fájdalmait s mennyire óhaj-
tok önnek segélyére lenni.
Adjon legalább módot
ahhoz, hogy ezt tehessem.
Nézze, én ott lakom abban
a házban, melynek ablaká-
ból a lámpafény ide hat a
folyam lépcsőzetére, jöjjön
ön velem az én lakásomra.
Ön azt mondja: nincs ott-
hona; az én házamnak
szívesen látott vendége lesz
ön. Azt mondja: nincsenek
barátai; engedje meg, hogy
én barátja legyek. Hiszem,
sőt meg vagyok győződve,
hogy fogok valami módot
találni, hogy önnek segé-

Kölcsey Ferencz.

lyére lehessenek. Legalább engedje meg, hogy ezt meg-
kísérlelhessem. Én öreg ember és orvos vagyok,
jőjjön velem, s együtt fon-
toljuk meg a további teen-
dőket, s bizonyára jobb
utat fogunk találni, hogy
ön bajaiból kimeneküljön,
mint az, melyet ön tenni
szándékozik. Kössünk egy
szerződést. Jöjjön ön velem
házamba, s maradjon ott
egy óráig. Ha ez óra alatt
én meg nem tudom vál-
toztatni nézeteit, szavamát
adom rá, elboesátom önt,
tehet, a mit akar, s én nem
fogom kutatni tetteit. Ha
ön velem jön, ebből semmi
kellemetlensége nem lehet,
de ellenkezőleg, hasznára
válhatik. Bizzék bennem
és tegyen kísérletet. Jöjjön
velem. Egy óra múlva, ha
akkor akarni fogja, semmi
sem lesz utjában terve
keresztülvitelének. Lovagias
beesületszavam adom
erre, — nos, eljön velem?”

„Látom, uram, hogy ön
más választást nem enged

meg részemre, s hogy ez az egyedüli mód, mely által öntől megszabadulhatok, de én magamat nagy veszélynek teszem ki, nagyobb veszélynek, mint minőt ön csak el is gondolhatna, de elfogadom feltételét, hogy egy óra múlva szabadon bocsát. Igen? megteszi? Akkor kérem, bocsássa el karomat.”

„Egy óra múlva mehet ön, a hová akar, tehet, a mit akar, becsületszavam adtam rá”, mondám én.

„Jól van, beleegyezem, menjünk”, felelt a nő teljes megadással.

II.

Dolgozószobámba vezettem a nőt, íróasztalomon álló lámpámat meggyújtottam, s aztán mindketten egymást vizsgálgattuk. A nő azt mondá nekem, hogy ő fiatal, s most nem kevéssé voltam meglepetve, a midőn láttam, hogy nemesak fiatal, hanem szép is. Hogy mi vezetett arra a meggyőződésre, hogy e nő szép, alig tudnám megmondani; lehet, hogy felette szép és tetszetős hangja idézte elő e meggyőződésemet, lehet azonban, hogy csak a regényesség, mely e nőt körülvette, s az a helyzet, melyben őt találtam, vitt a gondolatra, hogy e nő valóban nemesak fiatal, hanem szép is. De legyen bármiként is, annyi bizonyos, hogy a nő szép volt.

Kalap nem volt fején. Sötétbarna, sűrű, firtözött haja férfimódra, rövidre volt nyírva, arca finom és halálsápadt; nagy sötét szemeiből, melyekben most a visszaemlékezés látszott kisugárzani, kétségkívül magasabb értelmiség tünt elő; szája legrendszeresebb metszetű. De egész valóján bizonyos kétségbeesés látszott.

Fejétől lábáig vízhatlan gummiköpenybe volt burkolva.

„Foglaljon helyet”, szóltam én, „s iparkodjék testileg, lelkiileg nyugodt lenni. Mindenekelőtt engedje meg, hogy egy pohár borral kínáljam meg.”

„Ne fáradjon uram”, felelt ő, „nem óhajtok bort inni”.

„De az jót fog tenni, erősíteni fogja, csak egy kis pohárkával igyék”.

„Egyetlenegy cseppet sem iszom uram”.

„Akkor hát más erősítőt adok. Önnek nem szabad felednie, hogy most az én kezelése alatt álló betegem ön. Valóban erősítőre van szüksége. Felette izgatott, s így csillapítólag kell hatnom idegeire. Kérem, igya meg ezt”, s odanyújték neki egy kanál gyógyszert, melyet kézi gyógyszertáramból vettem ki.

„Biztosíthatom önt uram, hogy az én bajom nem testi baj. Rajtam semmi gyógyszer nem segít”.

„Mégis kérem önt, kísértse meg ezt bevenni. Hisz csak egy kis kanálnyi, látja, semmi esetre sem fog önnek ártani, ha nem is használna.”

„S ki biztosít engem, hogy nincs-e ez orvosságban valami?”

„Sőt ellenkezőleg”, feleltem én, „van benne valami.”

„Ön szójátékot üz uram; én azt értettem, hogy nincs-e benne méreg?”

„Hogy jöhet erre a gondolatra?! Hát azért törekedtem volna én önt az öngyilkosságtól visszatartani, hogy aztán méreggel öljem meg?!”

„Nem gondoltam én ölő méregre!” szölt a nő s folytatá, „hisz nagyobb szolgálatot nem is tehetne ön nekem, mintha méreggel véget vetne életemnek. Nem, nem ettől tartok, hanem attól, hogy a gyógyszerben valami kábító szer van, hogy ezáltal önkivületbe hozassam, s lehetlenné válnék házából való távozásom, ha a kikötött óra letelik.”

„Nézzen meg jól engemet asszonyom. Ugy nézek én ki, mint egy ember, aki arra képes, hogy csalárd uton kerítsen hatalmába egy nőt?”

„Nem, ön éppen nem néz ki esalónak” — szölt a nő, miután pár perczig figyelemmel vizsgálta arcvonásait.

„Akkor hát, legyen ön bizalommal irántam, s igya ki e gyógyszert.”

Minden további ellenvetés nélkül bevette a gyógyszert.

„S most, ha úgy tetszik, társaloghatunk egy kissé”, mondám én.

„S miről társalogjunk? Nekem mi mondani-valóm sincsen. De minthogy szavamot adtam, hogy egy óráig az ön lakásában maradok, fecsegyen ön annyit, amennyit akar, én hallgatom. De vigyázzon az órára, nézze csak mennyi idő telt el máris, mióta itt vagyok.”

„Husz percz.”

„Köszönöm, már csak kihuzom valahogy ezt az órát”, s ezzel fejét a diván párnájára fekteté s szemeit lezárta.

„Ígéretemet megtartom”, szóltam „ha az egy óra lejár s ön menni akar, mehet szabadon. De kétkezem, hogy egy óra múlva még mindig meglesz előbbeni szándoka.”

„Az ön kételye alaptalan, uram; de ha önnek e kétely örömet okoz, ám maradjon meg kételye mellett, míg az óra eljár.”

„Nem képzelhetem, hogy kételyegem jogosulatlan lenne. Mondám önnek, hogy tervet akarok ön elé állítani; melynek segélyével egészen más módon menekülhet ki jelenlegi helyzetéből, mint a mily módon ön abból menekülni akart; és azért, most iparkodni fogok, hogy tett ígéretemet beválthassam.”

„Ha ön engem és helyzetemet jobban ismerné uram, meg volna győződve, hogy tett ígéretét nem válthatja be.”

„Majd meglátjuk. Megengedi, hogy néhány kérdést intézzek önhöz asszonyom?”

„Akár száz kérdést is intézhet ön hozzám, ha akar, de én nem kötelezem magamat válaszokra.”

„Ugy? akkor hát legalább egy kérdésemre feleljen!” s gyorsan feltettem e kérdést:

„Ha jól értettem, amit ön asszonyom nekem a folyó partján mondott, önnek sem barátai, sem rokonai nincsenek, kikre szándoka kivitelénél tekintettel kellene

lennie, s hogy általában önnek senkit és semmit sem kell tekintetbe vennie.“

„Igen, ebben tökéletes igaza van, uram!“

„Nem tuloz ön e szavaiban asszonyom?“

„Legkevésbé sem tuloztam, szavaim az utolsó betűig igazak.“

„És mindazt, a mit még ezután mondott a folyamánál, most is megerősítheti ön asszonyom? Értem azt, hogy önnek sem otthona, sem pénze nincs s hogy kétségbeesett s megunta az életet? Kissé gyöngédtelenség talán tölem, hogy ezt emlékébe visszaidézem, de nekem teljesen tisztán kell látnom ahhoz a czélhoz, melyet nemsokára meg fog ön ismerni.“

„Felesleges mentegetődznie uram“, szolt a nő, „szükségtelen, hogy titkolózzam. Igen uram, nincs otthonom, s nincs semmi pénzem, nyomorban vagyok s meguntam az életet. De mindennél sokkal nagyobb baj az, hogy én rossz is vagyok. Nézzen csak ön jól meg engem“ s e szavaknál kihívóan tekintett reám, „nézzen meg jól, én ritka példányra vagyok nememnek. Aligha látott ön életében hozzám hasonló nőt, s talán nem is fog látni ily teljesen megromlott nőt, minő én vagyok.“ Azután hirtelen megváltoztatva kihívó tekintetét, egész komolysággal kérdé tölem: „mondja csak uram, befogadna ön házába egy fekélyes lényt? Mert én erkölesileg fekélyes vagyok uram; ha önnek csak fogalma volna a büntényről, melyet én elkövettem, s fogalma volna arról, mit még elkövetni akartam, s hogy nem követhetem el, oka az volt, hogy leküzdhetetlen akadályokat gördítettek utamba, tervemet nem vihettem keresztül; ha ön azt mind tudná, bizonyára egyetlenegy perczig sem tőrne meg engem házában. Ha ön mind ezt tudná, belátná, hogy az én ittlétem gyalázatot hoz önre, hogy én bemoeskolom e diványt, melyen ülök, a padozatot, melyre lépek, az ön kanalát, melyből gyógyszert ittam. Megérti már most ezekből uram, hogy reám nézve nem létezik segély e földön? S miért éljek én tovább? Én csak szennyfolt vagyok e földön és magam is utálok magamat. Miért maradjak én csak egy óráig is itt? Bontsuk fel szerződésünket uram, és engedje meg, hogy azonnal távozhassam.“

A nő felállott s várta, hogy megadom az engedélyt távozására, de én így szoltam:

„Nem, nem engedhetem meg, önnek ki kell tartania a kikötött egy órát. Üljön le ismét. Én meg vagyok győződve, hogy ön nem oly rossz, mint minőnek magát festi előttem, s magában véve a bün, ha azt beismerjük, már enyhül, s e beismerés javulást tanusít.“

„Nem úgy áll a dolog“, veté ellen a nő: „ez csak üres fecsegés uram, a mit ön mond. A bün csak akkor veszi el méltó büntetését, ha annak minden következményei eltüntetnek. A bünhöz, az én bünömmel, természetes uton nem történhetik meg, ahhoz természetfeletti erőre van szükség. S ami a megbánást illeti, ki mondta önnek, hogy én megbántam tettemet? Mi az a megbánás, mi az a lelkiismeretfurdalás? Megbánás és lelkiismeretfurdalás

üres fogalmak, semmi egyebek, ezt én saját tapasztalatomból mondhatom önnek uram. Én mit sem bántam meg, s higgye el ön, nincs a világon egy férfi és egy nő sem, a ki tetteit oly értelemben, mint ön azt veszi, megbánta volna valaha. Sajnáljuk igen is azt a mi tetteinknek következménye; rosszul esik, hogy elkövetett bününk nap világra jutnak, de megbánni? soha! Én csak azért szenvedek, mivel a büntetés, mely elkövetett bünömet bünteti, sokkal nagyobb, mint a milyent én elviselni képes vagyok és fájjalom azt, hogy az utolsó tervemet, mely szintén büneselkmény lett volna, nem tudtam keresztül vinni. De azért mitsem bánok meg.“

(Folytatása következik.)

Húsvétkor.

*Hozsanna! zengjen ének
A népek Istenének,
Hozsanna Néked, Égi fény
E nagy nap reggelén!*

*

*A rabigát letörted,
Leküzdted a halált,
Sok milliónyi árva
Bened atyát talált,
Kinek büntet, sújt a keze,
S mégis, szeretet Istene!
Oly végtelen szerettél,
Értünk emberré lettél,
S a Golgothán,
A keresztfán
Kínos halált szenvedtél!
Húsvét dicső Báránya,
Nagy áldozati bér,
Még haltál szóvalannul
Az emberiségér'.
S e bünterhelte földteke
Parányi embere
Kaczagott, míg a keresztfán
Haldoklott Istene!*

*

*Feltámadtál, Halleluja!
Önerőből megint,
Feltámadtál! Halleluja!
Sirod bánatra int,
Mégváltás műve
Már befejezve:
Nincs már az égből száműzött,
Nincs a pokloktól üldözött;
Legyőzted a pokolkaput,
Mennybe nyitott, szabad az út.
Halleluja Pokolverő!
Halleluja Erő!*

*

*Hozsanna! zengjen ének
A népek Istenének,
Hozsanna Néked, Égi fény
E nagy nap reggelén!*

D. A.

Petőfi életrajza.

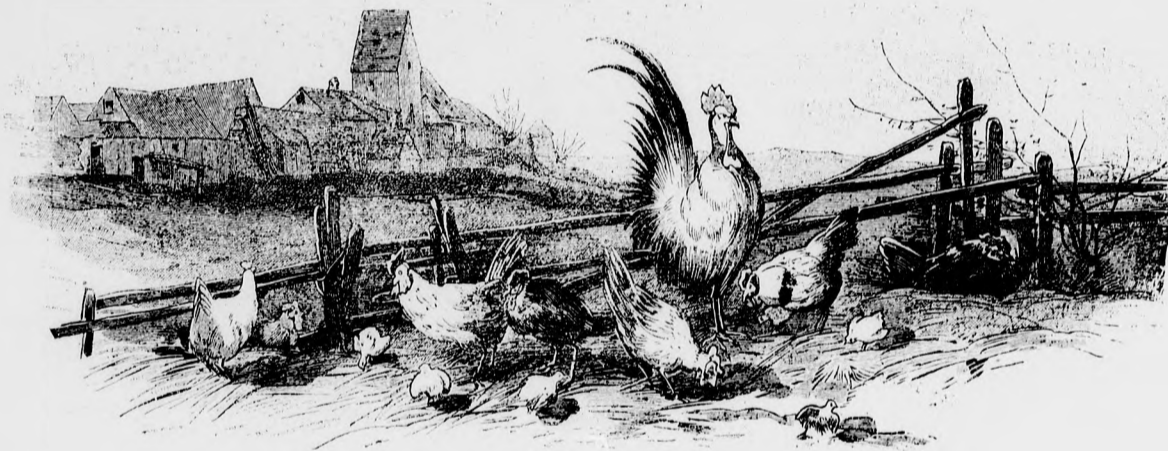
Irta: Ferenczi Zoltán stb. stb.

III.

Régi szokás, hogy a tanuló, ha elkeseredik, rossz osztályzata, tanárai üldözése, szüleinek szigorúsága miatt, az utolsó menedékhez fordul: a katonáskodáshoz.

A fiatal Petrovicsnak mind a háromban volt része elég, tehát felesapott katonának. Ferenczi, nagy lelkiismeretességgel, be is rovatolja, hogy ez eset 1839. szeptember 6-án történt. A szerencsétlent a Gollner-féle ezredbe, mely jelenleg Ernő főherceg nevét viseli, a 48-ik gyalogezredbe sorozták, 1504. szám alatt.

Erre a nagyon körülményes számozásra is van-e szüksége valakinek? Elég, hogy bolond fejjel beállott. Megszenvedett érte, mint annyi könnyelmű ifju, keservesen. Most mi mindent fúr-farag ebből az életrajzíró! Meg kell ismerkednünk ennek a katonának a feje tetejétől a talpáig minden porcikájával; hogy élt, mit evett, hogy koplalt — ezek a tételek elengedhetetlen adatok. Mily pompás adat az is, hogy véletlenül egy ezigánylegénnyel kellett hálnia; hogy e miatt szinte gyilkosságra vetemedett.

Nélkülünk nincs húsvét!

Mily szép lett volna, ha gyilkol. Mily nagy-szerű vonás volna ez a legnagyobb magyar költőben! Ugyan, miért is ugrott el előle az a katona, kihez odahajította panganétját? Ez az életrajz egy érdek-feszítő, izgalmas kötettel szaporodott volna. Ki tudja, nem gyönyörködhetnénk-e egy megkapó akasztási komédiában? Ha ezt nem értük el, kaptunk helyette oly jeleneteket, melyek a legalkalmasabbak arra, hogy igazi szájalmas képet alkothassunk egy nyers, buta katonáról.

Tegyük fel, hogy így volt, bár senki sem tudja bebizonyítani, csak az akaromság volna erre képes, — mit érünk el ezzel is mást, mint a pirulást. Hisz annyi szégyent, ocsmányságot, megaláztatást láttunk e nyomorult teremtésben eddig is.

Csalt, lopott, hazudott, verekedett és gyilkossági kísérletet művelt.

Ezt a sok aljasságot mind a rettenetes kutatóknak köszönjük.

Ugy tűnik fel ezek után előttem Petőfi, mint az a vásári összeronesolt koldus, ki a teknőben ül és alamizsnáért kiabál.

Majd meglátjuk: az Arany János életrajzában meglesznek-e azok az adatok, melyek a magyar Shakespeare-t egy pénzmanipulánsnak fogják feltüntetni? Mikor adta ki az első forintot; mekkora

kamatra; hogy s mikép, míg isten rásegítette, hogy mint százezrek ura haljon meg.

Nem löknél-e el egy ily életrajzot a Toldi Miklós halhatatlan szerzőjéről? Túlzó fontoskodás sokra ráviheti a tollat.

Az ember réműlettel olvassa, mi mindent cselekedett Petőfi kóbor diák-korában. Körülötte mindenki okos, elegáns, csak ő a bolond, együgyű, a Boesor uram nagy esizmáiban, hosszú mellényében és göttingai mundérjában. Mily deli szépek mellette Jókai, Orlay, Kozma — mint félistenek, e szegény ripők mellett. Hisz jó; lehet, hogy ugy volt, talán még ugyabban, mert a nyomor borzasztóvá tudja ám tenni a maga áldozatát, de hát Homérról, pedig az igazi koldus volt, kell-e nekünk tudnunk, hogy meglepték a férgek és nyögött, sirt étlenségében. Pedig az ilyes csekélység koldussal megcsik.

Én csak az isteni Homért látom, s a bogarakat, ezafatos rongyokat átengedem a mohó életrajzíróknak. Oh, mik volnának ők ezek nélkül, és hogy is lehetne megható, igaz képet festeni ezek nélkül!?

Kínos kóborlások után — melyek közt mint egy királyfi jelenik meg, majd itt, majd ott, a magyar írók jelenlegi atyamestere, fejedelme Jókai — végre Petőfi egy kis állásoskához jut Vahot Imrénél — a kapu alatt. Egy ládanagyságu lyukban írja a „Czippus-

lombokat“, s a esodaszép elégiát, a „Messze vándoroltam“ címűt.

Mily komédiássá teszük itt is életrajzírói Petőfit! Valóban, e fajankók közül nem egy korbácsot érdemelne.

Tisztelet a kivételeknek.

Mint egy örültet, egy hyszterikus bolondot, járatják künn éjfeleken a temetőn.

Ha talán egyszer tette volna: ez a fő?

Nagy-Kőrösi diák-koromban Szász Károlyt is láttam, e derék püspököt, felesége Iduna halála után, mikor sirva szaladgált a nagy-kőrösi temető utczáin, jajgatva, magát tépve fájdalmaiban.

De kinek lesz kedve e koszorúnk életrajza megírásakor e jeleneteket bekebelezni?

A bolondnak.

Aranyt láttam birkózni — hát ez is fontos adat? foltos esizmában — hát ez is nevezetes tény? — becsületesen jóllakni — hát ez is költői vonás és irodalmi essaybe való?

Lehet. Nem tudtam.

Ferenczi az egész első kötetet ilyenforma adatokból állította össze.

Mily nagyszerű, mikor Kecskeméten a mai költőkirálynak első pályaművét másolja — hálából, és rá mindjárt szalad a színházi czédulákkal, mint színlapkihordó, hogy hivatalában is eljárjon.

Hát ezek teszik az embert? Petőfiről csak nyomoruságokat lehet írni, vagy hóbortokat? Uram, mind szemenszedett, megtörtént dolgok lehetnek ezek, hanem nem lényegesek. Az okos gazda, mielőtt a piacra vinné buzáját, hát egy kissé megszeleli. A sarat is, ha tisztességes hajlékba lépünk, letöröljük a esizmánkról.

VIRÁGREGE.

Irta: K. Halászy Anna.

Mért kell csak a szegény Petőfin hagyni meg minden reátapadt szennyet?!

En így is leborulok előtte, de megtenném ezek nélkül is.

Ferencezi egy képet fest Pákh Albertről, a legnemesebb szívű emberek egyikéről. Ezt ugyan nem teszi tönkre rajzolásával, de annál inkább kimáztatja Petőfit.

„Épen valami baráti körből ment haza az estén Pákh, a szokottnál későbbben (hát azt is tudja, hogy máskor milyen későn szokott menni?), midőn a kis kapuban vaczogó, didergő (így szép a koldus), fehér nadrágu, vékony lebernyébe burkolt alak szólítja meg. Pákh megölelte a lesaványodott, beesett arcú, sápadt költőt, bevitte magához, s néhány napig, a míg valamivel jobban lett, magánál tartotta, némi ruhával látta el, s pénzzel is segítette...”

Hát ezt a nyomorúságot is okvetlen kell tudnia az utókornak?

Lássa meg, hogy a magyar költők mily koldusok, az egy Jókain kívül — ifju-korukban; később aztán ugyis mind főrendiházi tagok lesznek és miniszteri czimzetes tanácsos urak. A java méltóságossá válik mind.

Petőfi 1847-ben, mikor már nem volt többé koldus, vagy már uri koldussá vált: Uti leveleket ír és adogat a lapoknak.

Nagy hihetőséggel innen vették az életrajzírók azokat a nyomorult vonásokat, melyek e Levelek lapjain hemzsegnek. Petőfi ugyanis azzal akarta eltakarni szomorú életét, kínos ifjuságát, hogy magát kell, nem kell, gyalázta.

Természetes, hogy e jeles dolgokat később készpénznek vette a nagy közönség. Arra nem gondolt, hogy néha a dacz, a keserűség sok bolondot ad az ember szájába.

Ezek az „Uti levelek” valóságos evangéliomokká lettek. Ezekből éltek az életrajzírók.

Hogyne, mikor maga az ironikus író mondja magáról: milyen rongyos voltam, milyen koldus, milyen szánalomra méltó!

De a pszichológia arravaló volna ám az életrajzíró kezében, hogy ennek segítségével a zordat, a sötétet, a keserűt egy kissé a maga igazi fokára szállítsa alá.

Ezt a sok lomot, ezt a sok czafatot, ezt a sok visszataszító szemetet el kell fújni az időnek, hogy Petőfit, a szegény ifjút; Petőfit, a kezdő író; Petőfit, a magyar lyra örök dicsőségét; Petőfit, a század legnagyobb lantos költőjét a maga igazában írja meg egy egészséges, tiszta elme, melynek szeméit nem a kortársak irányítják.

Mily szépen, mily nemes hévvel, mily elragadó emelkedettséggel írta meg Gyulai Pál azokat a lapokat, melyeket a nagy magyar költő világa sugallt tollának.

Sok a Vörösmarty életrajzában is a hiba, sokszor hamis a színezés, kötött az ítélet, prókátori a tárgyálás, de a mai napig senki és semmit nem írt Vörösmartyról, a mi szebb, meghatóbb, igazabb volna a Gyulai Pál egy-egy lapjánál.

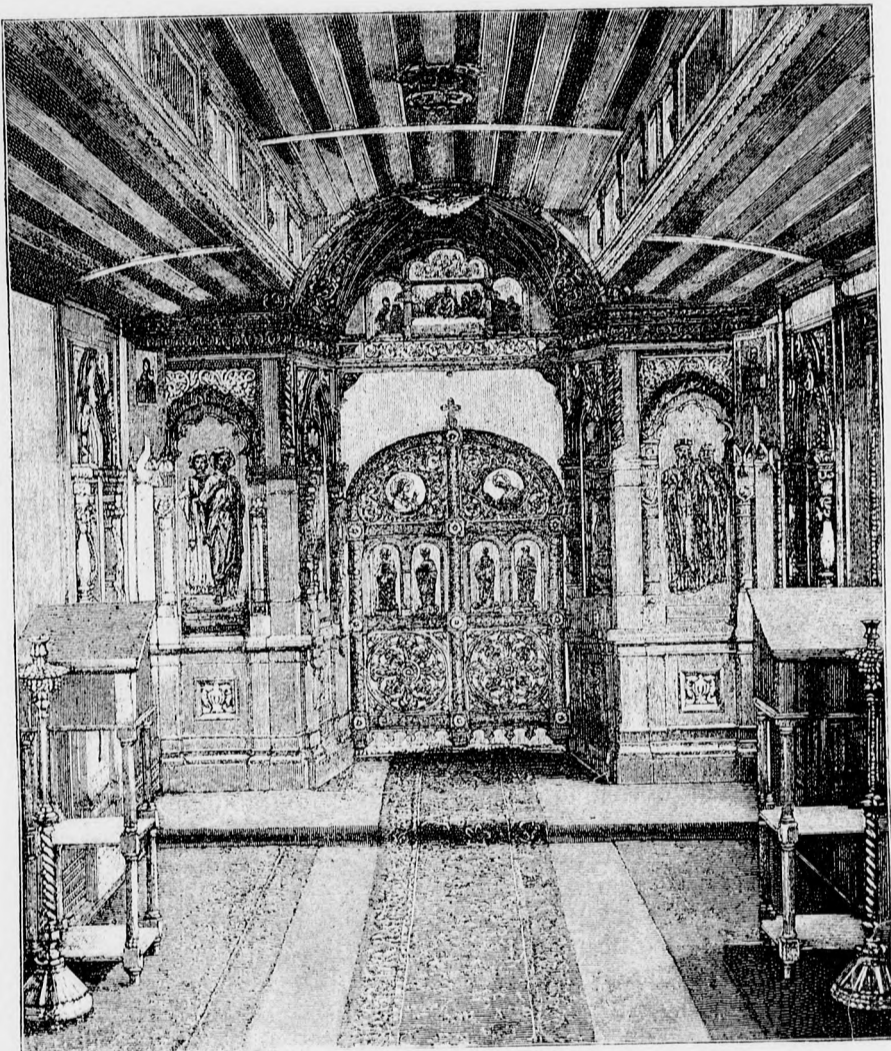
Valóban, az ember kínosan kiált föl: hát a hasonló jó és nemesszívű Petőfiről nem lehetne így írni?

Dr. Tolnai Lajos.

Egy fényes reggelen előhívta az Ur egyik jámbor szolgáját, Gábriel főangyalt és megparancsolá, hogy a megkezdett mű felett tartson szemlét és ha valami megjegyzése van a legparányibb fűszálig, jó vagy rossz, terjesse színe elé.

Erdő mélyén, hegy láncozatánál egy mohlepte kunyhó áll vad bozóttal körítve, a buja fünek, a vadvirágok sokaságának illata tömjénként áradt szét a levegőben. A repkény befonta hézagoss repedezett falát és a pók szorgalommal szövő hálóját kifeszítette indáin, míg a nap izzó tüzeit incselkedve tüzi a zöld lombok közzé. A rigó erős füttyülése belevesz a lanyha levegőbe és az ágak között pacsirta trillája versenyre kél vele!

A kunyhó közelében sziklatömb meredezik az ég felé, míg kupoláin főnakad a foszlányos ködsáv, alatta hegyszakadékaiknak lejtőin bugyogó, habzó vizesés szökik a mohos köveken lefelé, hol partot mos és a körulte pompázó virágesoport esőkjaival inceleg.

Ikonostas (szentélyfal) a nyugat-szibériai vasúti kocsi templomában.

A tündöklő zöld fűben zümmög a szorgos méhehad és a szöcskék vígan szöknek a fű közzé.

Gábriel főangyal e helyen szállt alá; rendeltetésének végcéljánál leszámolt a világrenddel és a természet tiszta szabad levegője után vágyott.

Az emberek között látott szép nemes tetteket, de párhuzamot vonva, sokkal több rosszat; és így elmélkedett:

„Emberi anyag: irtatlan talaj.”

Gyönyörködve veszett bele szemé az istenség termékének legremekőbb alkotásába, a természet szépségébe, míg halk nesz vonta magára figyelmét.

Fakílines nyikorgott és a kunyhó ajtaja megnyílt.

Egy csodaszép leány nézett ki rajta; válla, karja fedetlen, enyelgett a lágy szellővel, míg aranyhaján megcsillant a napfény... remek alkotásu lábán saru vala, kőkorsót emelt vállára.

A forrás kristálytisza vízből merítve, halk sóhaj lebben el vérpiros ajkáról és önfeledt méla tekintete beleveszett az erdő sűrűségébe.

A bozót megzörren, az ösvényen léptek zaja veszi fel a csendet, a leány hamvas, üde arczán az álmatag kifejezést öröm

pirja váltja föl. Az erdő homályos ködvonaláiban megjelent, kibontakozott a föld embere — a férfi! teljes valójába öntve

Holló fürtök övezték homlokát, míg ébenszín szeme erélyt árult el. Merész tekintetét lágy, szenvedő kifejezés váltja fel, szembeállt a leánnyal.

— Lea! — suttogá a férfi.

— Vártam reád Amatus! Amatus a leány kezét megfogta gyöngéden, áhitattal merül tekintete a leány szemébe, míg ajka csókoltá hosszan, végtelen.

— Lea eljöttem, hogy esküdet magammal vigyem, nem daczolhatok a végzettel, — mondá az erős férfi elhaló hangon.

— Amatus, az Isten hatalmas, ő vezérel. Ősz atyámra és a szent hitre, mit bennem teremtett, esküszöm, hogy minden tettemben hűséggel, bizalmammal erős hitével várok reád, mert szeretlek!

— Lea lédes! hosszú időre válok meg tőled, de visszajövök, a férfi szavára elhíheted és ha az erdő vadjaival küzdenék meg érted!

— Lea! — nőmmé kell lenned!

Lea arcán szende mosoly vonul át, míg szüzsies homloka körül glóriát von a csillámoló sugár.

— Lea, adj nekem talizmánul egy szál virágot kéket, miként az ég, melylyel szép szemed vetélkedhet.

Lea tündöklő kék szemét végigjártatta a hamvas pázson, lábai nyomán eltiport virágok seregére pillantva, buzgó készséggel keresni kezd az ezerszínű virágok között, de hasztalan; van árnyalata világos és sötétben, piros, sárga, lila, mindannyiféle színnek, de kéket, miként az ég, egyet sem lelt.

Az Ur jámbor szolgálója: Gabriel főangyal megjelent szent trónja előtt.

— Hatalmas Isten, rendeltetésemnek eleget téve, leborulva imádom Fölségedet; nemest, bölcsesét és szépet teremtettél! Bámultam a természetet, fölséges gerjedezésében ezerszínű virágát, de egyet elfeledtél, miként az ég kéket, a lélek tükrének színét!

— Jól van — felelé az ur! fakadjon a lelki jósból. Már teremtettem! Nézz le!

Lea szemének gyöngyecsépei, mint ezüstharmat, hullottak le arcán, s a hulló könnyecsépek elvesztek a tündöklő zöld fűben.

Hová egy csepp esett, felbukkant a bugyogó forrás mentén százával a kis kék virág...

Lea örömmel tépte és pár szálát Amatusnak nyujtva mondá: Ime, édes, el ne feledj!

Az Ur felelé:

— Legyen a neve nefelejts!

Mirevaló a legyező?

Irta: **Hevesi Lajos.**

Mám, lám, a tekenősbéka fehér kaméliát tűzött a hajába! — szólt a fiatal hölgy, kinek széke mögött álltam. Az utóbbi bálók egyikén volt. D... Olga báróhölgynek hitták, híres volt nyelveeskéje pikant élességéről.

— És a marabu madár még mindig magában sétál; — folytatta mindjárt utána. A mennyire szemem látott, sehol sem pillanthattam meg sem tekenősbékát, sem marabu madarat.

— Vajjon mit akar a hattyu? — suttogott tovább; — már megint a télikert felé uszik.

Követtem szemének irányát, s most láttam, hogy az a hölgy, ki a pálmacsoport felé haladt, hattyulegyezőt tartott kezében.

— És a csipkerózsa természetesen utána siet; — jegyzé meg Zs... Melanie, Olga barátnője, — a hattyu után leskelődik?

Annak a fiatal leánynak, kit e megjegyzés illetett, csipkelegyezője volt.

— Sajnos, — sóhajtott Olga gunyosan — sajnos, hogy a pálmák alatti padot az elefánt már elfoglalta.

Az a hölgy, ki a jelzett padon ült, áttört elefántcsont legyezőjével játszott; hol szétterjesztette, hol összehajtotta... Most már tisztában voltam. A gunyolódó jókedvű két hölgy azon állatok vagy növények nevét adták ismerőseiknek, melyekkel legyezőiket összeköttetésbe tudták hozni. Most már megtaláltam könnyen a tekenősbékát is; szép, csak kissé csörgő békateknő legyezője volt és a marabu madár gyöngéd marabupelyhes legyezővel hűsítette magát.

— Nézd, a gyöngykagyló ép a négyes sorába lépett; — hallottam ismét egy melankhólikus gyöngyházlegyezőre vonatkozólag.

— Láttál már fehér fátyolos baglyot, kinek selyemhernyó leánya van? — kezdé ismét Olga báróhölgy; ez a megjegyzés egy sajtáságos arcú kerek szemű már nem fiatal hölgyet illetett ki hatalmas fehéresipke legyezőt mozgatott; egy mythológiai alakokkal diszitett selyem legyező épen elvált tőle, hogy a tánczó párok sorába lépjen.

— Azt gondoltam a faturóbogár az ő mamája;

— tevé hozzá kissé hangosabban mint kellett volna. Ama tisztos matróna, kit csak három szék választott el tőle és filigran falegyezőt kezelt, tudniillik meghallotta ezen utolsó megjegyzést, ugymint az előtte valót is. Most már nem bírta bosszankodását elnyomni, hanem szinte göresös nyájassággal fordult Olga báróhölgyhöz, kinek pompás strucztooll legyezője volt és olyan ártatlan hangon, a mely önuralkodásnak dicsére vált, mondá:

— Nagysádnak valóban gyönyörű tengeriliba legyezője van!

Olgának szerencséje volt, mert e pillanatban érte jött a tánczosa s így nem kellett neki semmit sem hallani.

Különös, gondoltam magamban, most fölfödöttem a legyezőnek egy egészen új jelentőségét. Hiszen a hölgyek itt a legyező-nyelv egy eddig ismeretlen dialektusán beszélnek. Azt hittem, hogy ez a téma már teljesen ki van merítve és most kezdem sejteni, hogy még most sem tudják alaposan, mirevaló tulajdonképen a legyező.

Föltettem magamban, hogy a legközelebbi tánczszünetben ezen az irányban buvárkodni fogok. Azt a kérdést intézem a hölgyekhez: „Mirevaló a legyező?” Csunya hazugságot gondoltam ki ürügyül: a tudományos akadémia által felszólítottam, gyűjtsek feleleteket ezen kérdésre mert egyszer már tisztában kell lenni az emberiségnek a legyező tulajdonképeni ezéjját illetőleg.

Elsőnek a tekenősbékát választottam. Kissé ábrándos széke hölgy volt s azt felelte vontatott hangon: „Az ásitás leplezésére.”

A hattyu, hamvasszéke, ideges, bájos lengyel hölgy, azt felelte: „Hogy az ember összetörje türelmetlenségben, ha „ő t” nem lehet megölni!”

— Őt? — Kit? — kérdém ártatlanul.

— Ugy, a nevét is szeretné tudni! — gunyolódék pajzánul.

Az elefánt, kire azonban ez a nagy tömeget képviselő jelző épen nem illett, azt felelte: „Hogy az ember bosszankodjék rajta miért nincs strucztoollból.”

A fehér fátyolos bagoly azt mondta: „Hogy a csipkén keresztül nézhessen az ember láthatatlanul.”

A fekete csipkerózsa, arcza olyan mint a tej és vér, kinyilatkozta: „Hogy a fekete szín által még jobban feltüntesse az arczbőr fehérségét.”

A selyemhernyó rokoko selyemlegyezőjére festett pásztorjelenetre mutatva mondá: „Hogy ezen példa utánzására emlékeztessen.”

A gyöngykagyló, esinos fiatal özvegy felelte: „Sürgönyözésre, jeladásra.”

A még mindig magában sétáló marabu élénken felelt kérdésemre: „Arra, hogy önnek értésére adja, kérje fel engem a legközelebbi keringőre” — — Aztán még többeket kérdeztem: egy pálmalegyezőt virágcsokorral és hosszú szalaggal. „Annak, hogy az ember ajándéku kapja.” Egy kakastoll legyezőt azt felelte: „Hogy az ember orrahegyét megvakarja vele, ha viszket.” De arra kért, maradjon ez titok. Egy bagariabőrlegyezőt aranymonogrammal: „Kölni viz helyett,” — állította merészen...

Csak késő jutottam kérdésemmel Olga báróhölgyhöz.

— Oh! — felelt — nézzen oda!

A nagy márványkandallóra mutatott, mely előtt áttört méterszéles legyező alakú rézellenző állt.

Megértettem őt, ő is hasonló széles módon szétterjesztette legyezőjét areza előtt.

— Hogy a világot megóvjá szeme tüzének gyújtó szikráitól? — mondám félig kérdőleg. „Igy szóltak volna nagyapánk is.“ Felelt ő ingerkedőleg, de mégis helybenhagyólag.

Aztán elbeszéltem neki mindent, a mit kérdésemre felelték és milyen csodálatos az mégis, hogy egyik sem felelte: „A legyező legyezésre való.“

Erős léghezam, mely oldalt ért, figyelmennté tett. A falegyezés hölgy nagyon ingerülten legyezgette magát, s boszus pillantásokat vetett rám, mert nem intéztem kérdést ő hozzá is. Heves legyezgetéséből reményt merítettem, e szerint hozzá léptem, elmondtam neki az akadémia megbizását és kérdeztem: „Mirevaló a legyező?“ — „Légyesapónak“ felelt anyailag dorgáló hangon, s kezemre esapott a nehéz legyezővel. Ugyan keményen találva éreztem magam, de sebaj! mégis megtudtam az igazat: a legyező minden képzelhető és nem képzelhetőre való, csak legyezésre nem... de azért mindezen hölgyek teljes erővel legyezgették magukat.

Aztán eseevtem erről Olgával, s megegyeztünk abban: Igen, a legyező egy csodálatos „valami.“ A nő jogara az, melynek intésére emberek és más egyebek meghajolnak. Igen, valóságos varázspálcza. A kínai bűvész egész fehér papírlapra rajt tánczoltat legyezője körül a levegőben és a legyező játéka szintugy mozgásba hozza a gondolatokat, vágyakat és álmokat, hogy lehellete alatt szívünk táján és okos fejünk körül lebegnek, tánczolnak, papírlapok, még csak egynapos legyek sem és mégis valami... a meddig a nő kezében levő legyező akarja.

Ha nem élő valami a legyező, a női akarat jelképe, a női élet egy darabja? Nem kell akaratunk ellenére is azt gondolni, hogy minden legyezőnek megvan a maga története?

— Hát ha kísérletet tennék ezen legyezőkről leolvasni a történetüket? — indítványozta Olga. — Például az a fehér csipkerózsa ott, például. Hamar egy regényt! Mondjuk... csipkelegyezője eredetileg fekete volt, de egy éjjel hófehér lett... talán urnője halál-félelméből, ki guillotinra volt ítélve... Ezt megjegyeztem magam legközelebbi elbeszélésem számára — s ő elégtlenül tovább fűzte a fonalat.

— Az a jó tekenősbéka; tegyük fel, hogy jegyese van... előbbi tánczosom nagyon bizalmasodik vele;... ki fiatal tudós és azonnal az oltárhoz vezet, ha módot fődözöttfől tekenősbékaleves jegezesedésére, úgy hogy legyezőket lehet belőle csinálni, természetesen szabadalmat kér, s ez is bizonyos, hogy találánya milliókat hoz a házhoz.

Azt a megjegyzést koczkaztattam, hogy kissé kegyetlenül bánik ama csinos fiatal hölgygyel.

— Miért? hiszen megmondom én azt a szemébe is! — s azonnal átment hozzá, intve, hogy kísérjem el.

— Te kis tekenősbéka... szólitotta meg, s én akaratlanul karjába tettem kezemet. — De az istenért! Ekkor hangosan elnevette magát s megésókolta a tekenősbéka homlokát, nővérek voltak és az említett ur valóban a szőke hölgy jegyese.

— Lássa, ez a legyező varázsa, tekenősbéka és struczmadár lehetnek édes testvérek. Ha akarja, megkérdem a fehérésipkerózsa is, ne ijedjen meg! Ő igen kedves barátnóm, férje kétév előtt meghalt... avagy menjünk át R... kisasszonyhoz, az ünnepelt énekesnőhöz, az mindig magával hordja autograph-legyezőjét.

Midőn az íróemberiség ezen rémét említette, hevesen tiltakoztam, mert attól tartottam, hogy a művész nő tőlem is legyezőverset fog kérni. De a struczlegyező erőlyesen intett s én követtem őt. R... kisasszony készségesen megmutatta legyezőjét. Ott állt az egyik küllön: „gróf V... Emanuel“ és a többin is mindenütt csak egy név, de mindegyik grófinév volt.

— Ön bizonyára sejti, mondá Olga szendén, lesütött szemmel, hogy ennek a legyezőnek is megvan a maga története? De... egészen megfedekezünk az én legyezőmről! Vajjon mit gondol, milyen története lehet annak? Mit tenne föl róla?

— Mindent! — kiáltottam, mert egészen elvoltam ragadtatva éleselműsége által.

— Jól van, hadd halljam! — sürgette.

— Méltóságod legyezőjét illetőleg semmiféle föltevést sem találok tulzottnak. A mint így nézem a legyezőjét, huszonhat strucztollat tartalmaz, nem is csodálkoznék, ha minden egyes toll más-más struczból való lenne, természetesen a madár legszebb tolla... és ha ezen huszonhat struczmadár mindegyikét más-más vadász lőtte volna, természetesen mind az ön lovagjai, kik egy intésre Afrika központjába siettek, hogy ott mindegyik új országot fődözön föl, abban egy struczmadarat lőjjön és a legszebb tollát hazahozza. Huszonhat ország... egy legyező!

A hölgy nevetett.

— Köszönöm jó véleményét, meg vagyok elégedve legyezőm történetével!

A mint tovább mentünk, leejtette a legyezőjét, én fölvettem. Félig hátrafordulva kérdé:

— Nos, mirevaló a legyező?

— Hogy tulajdonosnője után hordozzák — feleltem és utána vittem.

Vagyis csak azt hittem: a mámoromból ébredeztem. Szemeimet dörzsöltem. Igen, valóban szunnyadtam, álmodtam a négyes tartama alatt, míg Olga báróhölgy... Most visszatért és hátrább tolt a széket, mire felbredtem; azzal nem tudtam tisztába jönni, melyik pillanatban zavarodott meg öntudatom. A hölgy csipős megjegyzését, a tekenősbékát és a többi menagériai praságokat illetőleg nyilván még valóban hallottam. És a körmenetet a hölgyeknél azzal a kérdéssel: „Mirevaló a legyező?“ szintén megtet... Ugy? Ki tudja, talán még sem? Valóban, azt ma csak álmomban tettem! Nem esoda! Ringató, andalgó zene, le s felhullámszerű lebegő, suhogó, ragyogó ruháknak s mindenekelőtt körülöttem száz legyezőnek mozgása. Bőlonogatás, hajtogatás, rythmikus mozgó tollazat hullámverése, szintelen, gyöngéd tremolója annyi meg annyi finom pálczikáknak fából, elefántesontból, békateknőből, papírlapból köröskörül... az altatott el.

De mégis tanultam valamit álmomban. Fontos igazságokat a legyezőről, ama varázspálczáról, mely az ember érzékeit megmámorítja... és elaltatja... és megint felébreszti...

Elmult! — Ebren vagyok!

HUMOR.

Halálos ágyunkon legnagyobb ellenségünkkel is meg kell békülnünk! — mondá az iszákos és egy pohár vizet kért.

Vadászaton.

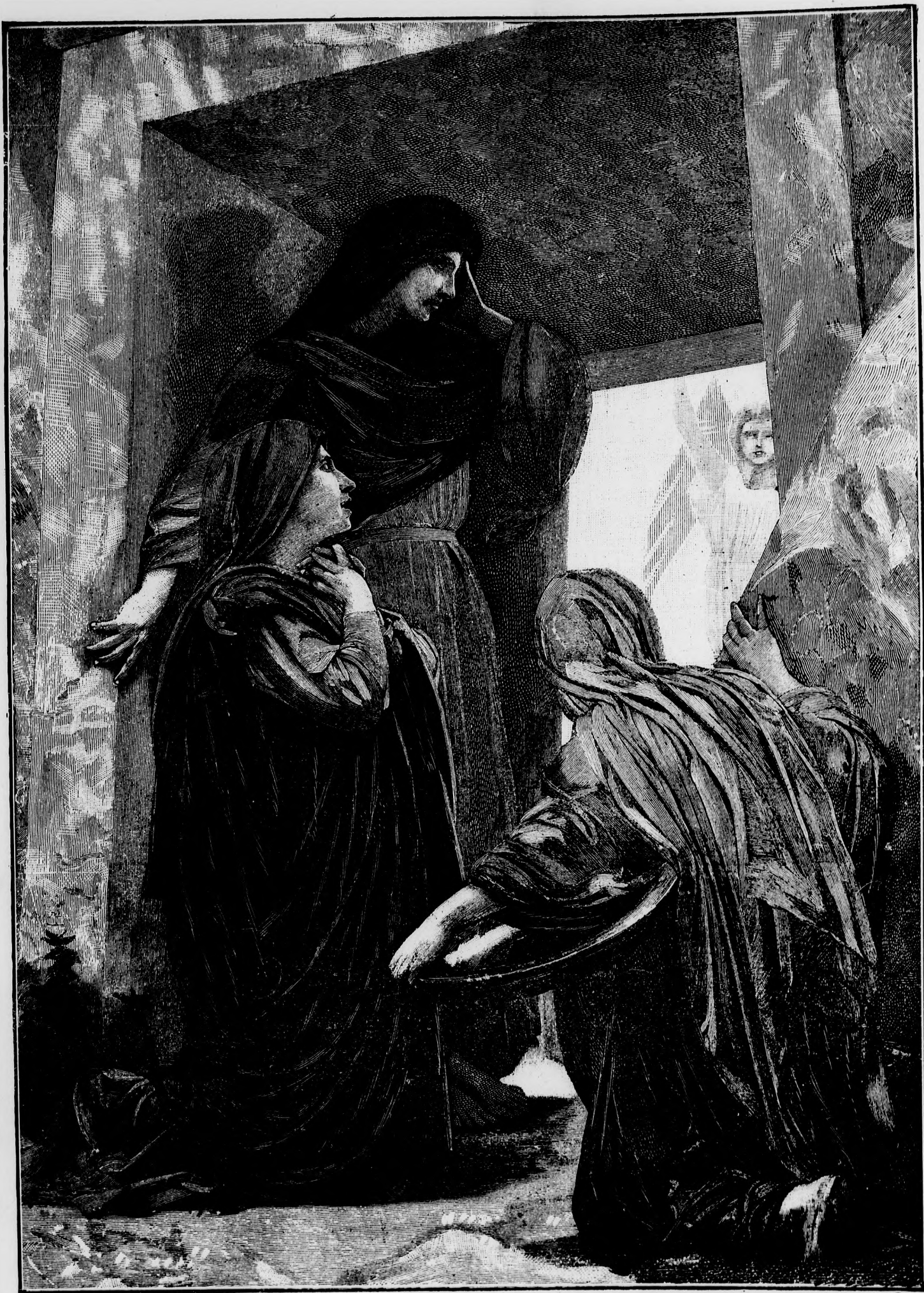
Négy szatmári ur kimegy nyúlra vadászni, s mikor egy nyúlra mind a négyen rálőnek, s egyikük sem talált, felkiáltanak bosszusan: „Ki hibázta el már megint?!“

Szórakozottságban.

— „Én nem tudom, hogy miért ninesenek nekem gyermekeim!“ — sopánkodék egy hölgy.

— „Talán szüleinek sem voltak?“ jegyzé meg egy barátnéja.

Lehet-e a nap hőse az éjjeli bakter?

Feltámadott! Halleluja!

A húsvéti tojások.

Feltámadás.

*Nem tudok maradni síromban,
Nem úr fölöttem a halál —
Fölkelek, hogyha halva voltam,
Ha gólya, fecske visszaszáll.*

*Börtönkoporsóm kifeszítem,
S fölszakgatom a hantokat,
Ledobom nehéz rabbilincsem,
S szabad vagyok — újra szabad.*

*Ah, élet! élet! Üdvözöllek,
Itt e szép, ragyogó napon,
Te kútfeje minden gyönyörnek,
Te csodás, édes hatalom!*

*Ó, légy ezerszer is köszöntve,
Sugaras, kék égboltozat,
Bársony pázsit nevető zöldje,
S ezüst csermely a domb alatt.*

*Hullámzó, járó-kelő népnek,
Zsibongó, tarka serege
És mindaz, a mit látok, érzek,
S a minék élet a neve.*

*Romjaimból — ki hitte volna,
Hogy még ébredés is lehet,
S a tavasz mámorító csókja
Életre hozzon engemet.*

*Az utcán végigmegyek újra,
Mosolygva büszkén, szabadon,
Odakerülök a régi útra
És megújulva folytatom.*

*Köszöntlek, élet! üdvözöllek!
Enyém még egyszer a világ,
Átadom magam a gyönyörnek...
Hurrá! Eljen az ifjúság!*

Veszeli Károly.

A SVIHÁK.✽

— Irta: Szerdahelyi Aladár. —

Hénes politikai pályák ködképei villannak föl egy idő óta a társaság szeméi előtt. A mindennapi élet alakjai közül az emberi fantázia, a bűvös lámpák eme legremekebbje egyszer csak a falra veti egyiket-másikat, az emberek összenéznek s ha csak egy pillanatig tartott is a jelenés, hetekig és hónapokig tartanak a kombinációk.

Igy születnek a miniszterjelöltek, ily módon sokasodik meg új nevekkkel a jövő embereinek lajstroma. Néha elég hozzá egy este vagy estély, melyen nagy urak jelennek meg, s a házigazdának már szerencsekívánatokon kell átesnie. Néha ennyi sem kell, csak egy rövid félóra, melyről konstatálják, hogy bizonyos nagy ur, bizonyos bálon, bizonyos szögletben, bizonyos kis ural élénk tárgyalás közben töltötte el az estét, s a jelöltek száma ismét szaporodik egygyel.

Örsy Huba is ilyenformán került szőnyegre.

* Mutatványul a szerzőnek, Révai Leó kiadásában megjelent „Gentry uraimék” című művéből; ára 2 ft.

Derült mosoly ült ki az arcokra, mikor ezt a nevet legelőször emlegetni kezdték, azután összenéztek az emberek és egyik a másiktól várta: mit fog mondani hozzá? Végre is vállvonogatva kezdték suttogni egymásnak:

— Miért ne? Végre is mostanában minden lehetséges s aztán esze, az van hozzá elég.

— Sőt a fejelágya is benőtt már...

Hát Örsy Huba mit mondott a dologhoz?

Végig gondolt az élete történetén és nagyot nevetett hozzá.

— Azt bizony magam is furesának találnám, ha bársony székről nézhetnék valaha a világ szeme közé.

Egy hét múlva senki sem beszélt többé erről a jelölésről, de Örsy Huba azért megérdemli, hogy ha már a neve felszínre került volt, el ne hallgassam a históriáját...

* * *

Napok óta erős dér ezüstözte be a mezőséget, sőt a laposabb helyek pocsogóit hártavékony jéggel vontta be a száraz gyöngye fagy. Még csak meg se koppant a félhomokos talaj a lovak patái alatt, s jobban már nem is szolgálhatott az időjárás, mint a horogvidéki harrier vadásztársaság szokott késő őszi összejövetelére.

Együtt is volt már napok óta a vármegye színe-java a horogi gyepen, s vigan folyt a hajsza, lögyilkolás árkon-bokron, rókaék bőrére. Ritka nap is mult, hogy néhány ravasz koma irhájával ne adózott volna az uri kedvtelésnek, s ha olykor egy-két kopó megcsufított véres orral dőlt is ki a sorból, annál veszettebb esaholással szorította a többi, annál izgalmasabbá vált a finish, s annál inkább kiáradt a jókedv a balkányi kastélyban, hová a vadásztársaság nagy része esténként összegyűlt a falkanagynál, Balkányi Ferencznel.

Sok jó tréfa került sorra, sűrűn csengtek a poharak, susogott a bankó a zöld asztalokon. És járta a tánc nagyban, mi kiváltkép egy szép fakadó bimbó kedvéért esett: Balkányi Jernéért. Alig tizenhat éves, gyönyörű, tüzről pattant barna leány: varázs minden szava, mosolygása, perzselő tűz szeme ragyogása. De azért ne igen legyeskedjék vele senki fia, s el ne szólja magát holmi ezifra bókkal, mert belesül tisztára ezzel a gyerekekkel. Furesa virágszál az! Kelleténél több vér, még pedig milyen szilaj vér szorult az ereibe; bomlik is minden férfimulatságért: lő, viv, négyest hajt és olyan remekül tudja kiczifrázni a nyolezasokat, hogy az öreg parádéskoesis se jobban, aztán úgy megüli a lovat, hogy gyönyörűség nézni — meg se inog rajta. Kár is, hogy nem fiának született, kivált ha már születése anyja életébe került. Váltig sajnálta is Balkányi Ferencz, hiába egyetlen lánya; meg is fordítják majd a szép ősi ezimert, közepén a koronás halfarku tündérrrel; idegen név örököse fog majdan duskálni a tizenkétezer holdnyi uradalomban.

Kesereg is, repes is egyszerre az örömtől lelke Balkányi Ferencznek, a mint elkiséri szeme a lányt, a ki most is legelől tart néhány fiatal vendégasszony-nyal az istálló felé, a mint az urak vadászat előtt szemügyre veszik a lovakat. Egész sereg ifju veszi őket körül vig tréfalkozással, nagy része titkos epekedéssel is; hanem Jerne csak a paripákat nézi. Sorja járják a hosszú istállókat, míg a lovászok nyergelnek, s míg a peczerek a kopófalkát czorgáztatják össze.

Egyik szögletben pompás idomu négyéves Osztréger-esikót csutakolt a lovász. Gyönyörködve állt körülötte a társaság, a míg Jerne esemegével kínálhatta, megveregette homlokát. Hull is rá a sok

dieséret; meg is érdemelte Tatár. Valamivel kisebb tizenöt markosnál, csakugy tündöklök almásszürke szőre, egyik lába hóka, homlokán kis csillag, gyönyörű alkatu fején irigység se találhat legkisebbke hibát, — széles duzzadt szügye kitartó erőre vall.

— No még ezt a derék esikót nem is láttam! mi volt az ára Ferencz bátyám? — fordult Balkányihoz egy vállas, feltűnően szép fiu, épp ki legelőll állt: Orsy Huba.

— Kétezer forinton alul nem igen adnám, ha eladó volna. Magam nevelése, tegnap hozattam át a szomszéd tanyáról, alig, hogy félig-meddig belovagolták.

Orsy Hubának nagyon a szívébe eseppenhetett a esikó, mert le nem vette róla szemét. Híres lovas is volt, hozzá nagy lócsiszár s megesett nem egyszer, hogy jó borsos áron rásózta a mutatós, de holt koldus lovat, kinek szeme nem volt helyén. De hát ez már hozzá tartozik az uri tempóhoz, még csak haragudni sem illik érte, mert ráadásul ki is kaczagják a felsült czimborát. Hiába, szemesnek a vásár!

Huba nagy tetszéssel biccezengette fejét s a mint végigméretegette Tatárt, alighanem az forgott eszében: milyen esinos pénzt nyerhetne rajta; bizony pár heti belovagolás után, ha kényére idomíthatná, kétannyit is kapna érte!

— Ejh, emberelj meg vele, Ferke bátyám; terem nálad különb ló is ennél, velem meg nagy jót tennél, mert ugyis kikoptam a biztoslábu hátasokból. — No, megadom érte a két darab ezrest, — faggatózott tovább.

Ferencz ur kötekedve rázta a fejét.

— Pedig nagyon rávásott a fogam, nem is nyugszom addig, míg kezemre nem kerítem.

— Már pedig, ha csak el nem lopod, ösém, nem eszik az zabot nálad, azt pedig csak tréfaszámba sem tehetnéd, mert éppen most adtam a leányomnak! — kaczagott Ferencz ur egész tüdejéből.

Sort nevettek az urak is, csak Huba pirosodott fülig, a mint a esikóról hirtelen Jernére nézett. Nézte hosszan, merően, mint öleli kedveskedve magához a esikó nyakát. A leány pedig, a mint észrevette Huba nagy megütközését, egyet suhintott ezüstgombos lovaglóstórával, aztán félvállról hamisan visszamosolyogva mondta:

— Bizony tőlem se meg nem kapja, se el nem lopja, hanem ha már annyira szemét vetett reá, mellette lovagolhat ma egész délelőtt, aztán gyönyörködjék benne kedvére! Lóra, urak!

Alighogy a kastély kapuján kikanyarodtak, ímba is vágta vasderesét Huba s néhány hatalmas szökéssel Jerne oldalához rugtatott. Az urak nagy része hol irigykedve, hol gunyosan nézett utána, aztán megeredt a szűrés-szapolás a meghiusult vásár fölött, Huba rovására.

— Ugy vélem: aligha nem adós marad a vételárral, ha szaván fogja Ferencz bátyánk, — néhány estén ugy is rosszul szolgált neki a kártya, — vetette oda Keszy Jenő, egy szomszédfalusi fiatal birtokos.

— Sose törődjete ti az ő bajával, száz csávából is kivágja ő magát — vágott közbe Csik Pista, a kerület főszolgabirája, kinek Huba ezuttal hetek óta vendége volt. — Egy év óta már a harmadik négyesét tudom s mindegyikén busás nyereségre tett szert. A mostani négy madárhusut is harmadfélezer forintért kínálgatja Kanyáry Gyurinak, pedig bizton tudom, nines többjébe ezer forintjánál.

— De hát kiesoda, miesoda is ez a ti Hubátok? — kérdé ezérnaszál hangon egy vékony dongáju idegen megyebeli fiatal ur.

Keszy Jenő gunyosan vonta fel a vállát.

— Valahonnan a Felvidékről való, bár alig hiszem, hogy tíz perez alatt át ne nyargalhatna a

birtokán. Különben derék czimbora, pompásan iszik, kártyázik és verekszik, ráadásul telivér svihák vér szorul belé. De az is igaz, hogy kedvesebb svihákat sohasem ismertem...

Hát az igaz, csapott is Orsy Huba akkora szelet, hühót, néhány tiszavidéki megyében, hogy elállt szeme-szája sok jó alföldi gavallérnak. Zseniális legény is volt, — elszánt és vakmerő, majdnem öles alak, szép alkibiadesi fő, — kissé gunyos modoru, s minden szava, mozdulata fesztelen előkelőségre vallott. Hanem, ha várnak is beillő ódon kastélyban ringatták is bölesőjét, még se szakadt rá több az apjáról kerek ötven holdnál, kilenczedmagával osztozkodván a néhány száz holdnyi sovány, kavicsos felvidéki birtokban. Ráadásul ugyan neki jutott, mint legifjabb fiura az ódon tornyos kastély, hanem csak adósságba keverte a fenntartása; hagyta is nagy részét sólymok tanyájának. Hanem azért megélt, még pedig urasan, ha szoritotta is a sok baj. Olykor napján ugyan alig volt zsebében annyi, hogy kifussa egy napi zabjára négy jukker lovának, no de mirevaló volna ilyenkor a sok gazdag alföldi czimbora, ha még be se hajtatna hozzájuk néhány hétre, óra, míg fordul a koczka? Fordult is kivált fürdőzés idején, mikor az urak sürűbben forgatják a 32 levelű bibliát. Aztán képviselőválasztás is gyakrabban esett még abban az időben, de soha az ő hire, tudta nélkül s ritkán is bukott el, kinek pártján körmönfont ügyességgel végig korteskedett. Hozott bizony ez is szépen a konyhára!

Aztán ugy adta az urat, olyan előkelő fel sem vevéssel beszélt minden pénzdologról, mintha minden országrészben legalább is egy uradalma volna. Szívesen is látták, ha jött, két kézzel is marasztalták, ha távozott, hiszen csupa öröm volt hallgatni sok tudásra valló beszédjét és tréfás kalandjait. S ha olykor el is vetette a sulykot, oly szellemes meggyőződéssel tette, hogy a kaczagástól még a tamáskodónak is könyűt szoritott ki a szeméből.

(Vége következik.)

Az ellenségek.

— Elbeszélés. —

Irta: **Reschner Ilona.**

Gömörvári Gömöri Béla és Áron Péter uraiméknak ritka szép fekvésű, terjedelmes birtokuk egymás mellett közel szomszédságban feküdtek az országút mentén.

Terjedelmére nagyon is egyforma volt mindkettő, de mégis valami boszantotta Gömöri uramat, az ugyanis, hogy az országút előbb az Ároné mellett vezetett el, s csak ugy lehetett az ő portájára bekopogtatni.

Meg azután az Áron birtokán hatalmas kastély nyújtotta hosszú nyakát, azaz tornyát az ég felé, míg az övén csak földszintes lakóház szegélyezte a nagy udvart.

Ez óriási szállka volt Gömöri szemeiben

Hogy kigyult az areza a pulykaméregtől, s azután, hogy elsárgította a sárga irigység, ha valaki Áron fellegekbe ágaskodó, tornyos kastélyát diesérni merte, tekintélyes személye előtt. Ilyenkor nem volt tanácsos közel állani hozzá, mert ugyancsak nehéznek kellett annak lennie, kit viharos lélekzetvételével el nem fúj, vagy szétnyitott szemeivel el nem nyel.

Nagyon, nagyon büszke volt ő saját birtokára, még egyetlen bálványozott fiára, kit egekig magasztalt néha-néha mikor jól a korsó fenekére nézett, még ő szerinte a család diszére, Gömörvári Gömöri Zoltánra sem volt olyan büszke.

Pedig Zoltán nemesak az apai szemeknek volt olyan utólréhetlen kedves, jó, okos, esinos, szép, szeretetreméltó, s minden tekintetben a tökéletesség felé evező férfi, hanem még

egy valaki azt tartotta róla, s ha nem is sokan osztoztak e nézetben, de ez a valaki még több jó tulajdonságot is aggatott volna reá, ha nem fél atyja haragjától, ki ellenséges lábon állt a Zoltán atyjával s ki előtt még az ifju keresztnevét sem lehetett kiejteni.

S ez a valaki Áron Péter leánya volt, a bájos, tengerszemü, éjfekete haju Felicitás.

Szegény gyermek, valóságos száműzetésre volt kárhóztatva, mióta a pesti jogászbálon megismerkedett Zoltánnal, s az nem-sokára megkérte a kezét.

Ők még akkor nem tudták, hogy a két apa, csupa kislelkűségből egymásnak legnagyobb ellensége.

Feliz, ki anyját elvesztette ezelőtt pár évvel, bizonyosra vette, hogy atyja rájuk adja áldását.

Zoltán kosarat kapott.

De lehet-e a repülő madarat megállítani? Avagy az égen uszó felhőket kergető szél szárnyait megkötözni? Épen így a fiatal lány vágyait sem tudta lelánczolni erőszakoskodásával a haragos apa.

Hiába zárta el a világtól, hiába rejtette el birtokára, eltiltva a szomszéd birtok élőlényeitől! Nem gondolt azzal az apa, hogy bármilyen akadályt gördít is Feliz és Zoltán közé, bármilyen mély tenger választja is el a szerető sziveket egymástól, megkapják a maguk esónakjukat vagy légi utjokat, mivel egymáshoz közelíthetnek.

A tél utolsó hetei is nagynehezen elteltek, s eljött virág-fakasztó lehelletével, üde, zöld, reménységű ruhájával, kis dalnokaival az évszakok legszebbike: a tavasz.

Milyen megkönnyebbülés volt ez Feliznek!

Most már nem érezte úgy a társaság hiányát, kárpótolta azt egy mindent felülmúló hűséges barát: a természet.

Akár egész nap sétálhatott.

Bejárta a kastély rengeteg nagyságu parkját, sőt még az erdőben is fölkereshette a kis madarak fészket, összefutkosta a puha virágszőnyeggel borított mezőket, a fellegekig nyúló, ködfátyollal borított hegyeket.

Hegyen-völgyön szaladgálhatott, mint egy kis bárány, vagy felkuszhatott a legmagasabb hegyesucokra, legmeredekebb sziklás bércezek oldalára, mint egy őzike.

Oh, a természet vigasztalja a bánatos sziveket, reményt önt a csüggedő lelkébe, szeretetre tanítja az elfásult keblet, s elandaltítja, költővé varázsolja a legprózaibb lelkeket. Minden, minden szemlélőjét oly végtelen gyönyörűséggel tölti el.

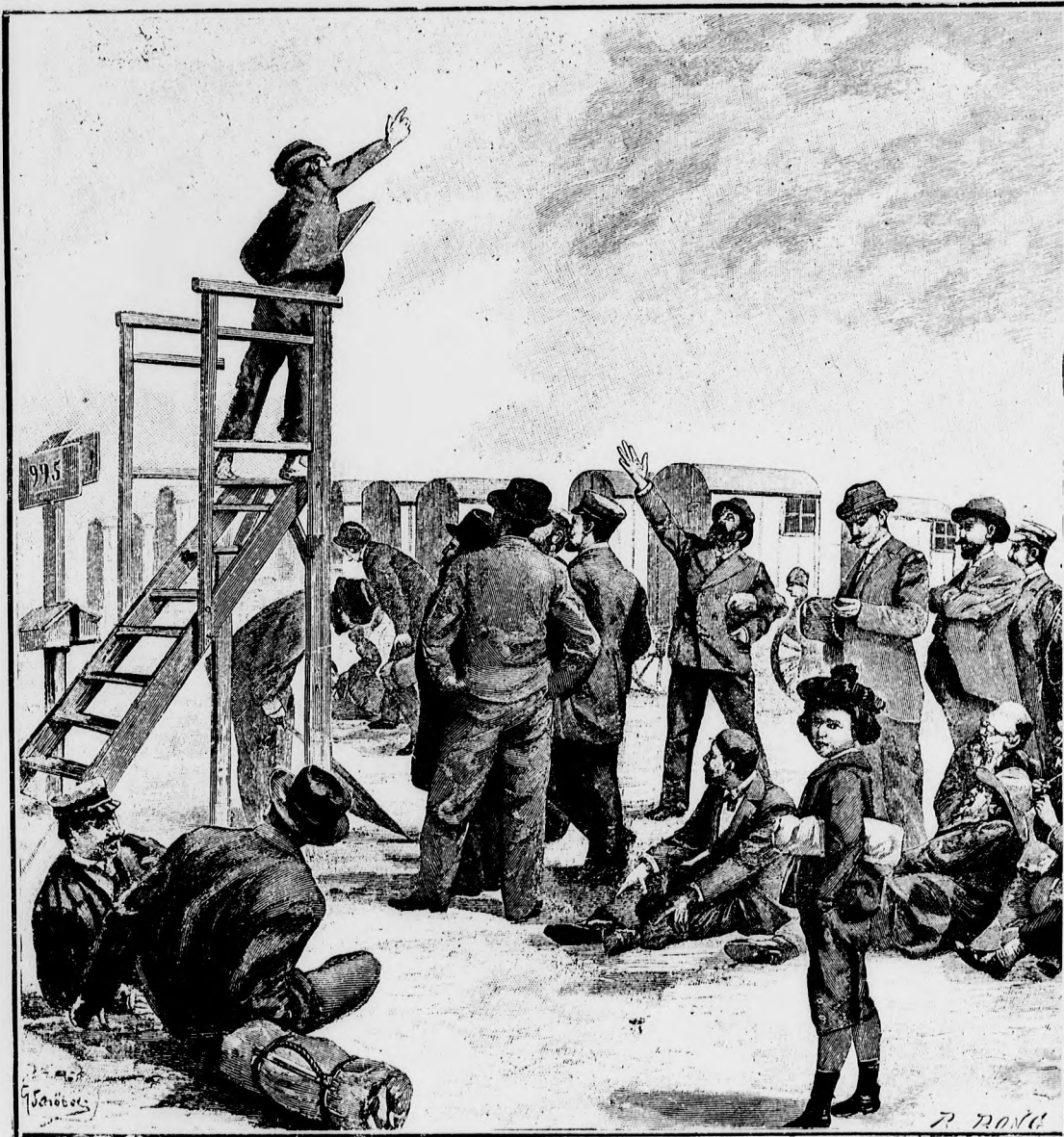
Jókor reggel egy nap Feliz kitekintett ablakán, mely a park egyik legfestőibb részére nyújtott kilátást.

A nap sugarait széthintette az üde viruló természet ölében, millió meg millió harmatesepp rezgett a fák fiatal levelein, a virágok fakadó szirmain, s a gyenge fűszálakon. A távoli erdőt kékes köd ölelte át, s a magasabb fák koronáira egy-egy szétszakadozott felhő foslányai borultak. A diadalmasan kisütő nap sugarait a virágok kelyhén rezgő harmateseppen végigtánczoltatá, mitől az a

legtündéresebb színvegyületben ragyogott, hol a viruló táj zöldje, hol a tiszta égbolt azurkékje, hol meg a színes virágok ezer meg ezer színe tükröződött vissza.

Feliz gyorsan magára veté pellerinjét, sietett le a kertbe. Most először történt, hogy egyedül, nevelőnője nélkül ment sétálni. Gyorsan haladt keresztül a parkon, őt most az erdő vonzotta, lelke a fenyvesek elbűvölő homályába kívánczolt, vagy a hegyek égbenyuló ormaira, hol olyan közel van a szív Istenhez, hol még a gondolatnak is szabadabb röpte van, s az érzelmeknek nem kötik meg csapongó szárnyait az emberi kéz által emelt magas épületek, melyek a városokban még az égboltnak is oly kevés részét engedik láthatni.

Oly gyorsan haladt, hogy szinte elállt a lélekzete, mire az

A nyerőszám.

Feliz még aznap kijelentette atyjának, hogy ha nem adja Zoltánnak, sohasem megy férjhez. Az apa haragjában felpakolta leányát, s haza szállította a fővárosból, hol csak telelni szoktak, száműzetése helyére, birtokára, hol kevésbé volt kitéve annak, hogy Zoltánnal találkozzék, mivel az a fővárosban tartózkodott, oda kötötte ügyvédi irodája.

Itt élt pár hét óta Feliz elszigetelve nevelőnőjével a nagyvilág zajától, sőt még az emberektől is. Csak a falusi pap, bíró, kántor urak társaságában, mert a közelben csak a Gömöri birtok volt, s annak lakóival nem volt szabad érintkeznie.

Oh, milyen élete volt itt a szegény gyermeknek, ki társasághoz s körülrajongó udvarlók seregéhez volt szokva.

Itt csak a könyvek pótolhatták némileg Pesten hagyott barátait.

erdőig ért. Itt megállt, betekintett a sűrű fenyves belsejébe, melynek homálya oly sok titkot látszott magába rejteni. Mélyen elgondolkozott.

Mily jó volna itt lakni örökre e titokzatos, sötét fenyves belsejében, kis erdei lakban, hol a bujkáló verőfény, a kábító fenyő-illat, a pompázó örökzöld erdő oly könnyűekké, vidámmá s boldogakká varázsolják a szíveket. Itt még a betegségek sem könnyen kaphatók, s a kellemes, egészséges lég szivóssá edzi a testet, akár az erdő szélén hatalmas viharoknak kitett törzs, mely csak játszik a viharral, mint a virág a szellővel.

De hirtelen más gondolata támadt.

Mit ér minden jó, ha nincs kivel megosztani? Itt egyedül! Ha még a legjobb barátainkat is pótolja a természet, de nem örökre. Még a legesendesebb lélek is vágyik változatosság után, s még a boldogságot is meg lehet unni, ha az igen egyhangu.

Tovább haladt befelé az erdő sűrűjébe. Jó ideig így mind távolodott el az erdő szélétől s a kastélytól, mikor egyszerre az erdő fáit ritkulni kezdték, s csakhamar csinos kis tisztásra ért, már nem messze volt a hegytetőtől, hol az erdő megszűnik s az óriási hóhegyek kezdődnek, merészen alkotott, beláthatatlan nagyságukkal, hol már a havasok beleolvadnak az ég hófellegei közé.

Már mintegy órája haladt fel a hegygerinczen, de ő most sem az idővel, sem a távolsággal, mely elválasztotta otthonától, sem a helylyel nem gondolt, melynek vadjai, hirtelen megje'enesükkel félelembe s nagy zavarba hozhatták volna. Leült egy fatörzsre, összebb huzta gallérkáját, mert fázni kezdett, ez az erős erdei levegő igen átjárta gyenge testét, ölébe helyezte ibolyával teleszedett kalapját s koszorút kötött.

Azonban gondolatai máshol kalandoztak. Előtte állt sugár természetével, beszédes, nagy, éjfekete

szemével, puha selyem hajával, jóságos, szép, gondolkodó arczával egy ifju, egy álomalak, szíve bálvány, eszményképe, melyet ugyan már az életben feltalált. S az az égi tulajdonokkal felruházott lény Zoltán volt, atyja legnagyobb ellenségének fia.

Gondolatai őt ölelték át, lelke hozzászárnyalt, s itt az ibolyákkal foglalkozó leány most csak egy lelketlen, szép élőszobor

Hirtelen felrezzent. Elröppentek gondolatai és lelke visszatért, elhozván magával azt, kit fölkerestek s kísérték. Az ébren álmódó leány előtt megállt, mintha csak az álom folytatása lenne.

Feliz hirtelen felszökött. Csodálkozva függeszté nagy ábrándos szeméit Zoltánra, a vadászöltönyös, kezében puskával előtte álló álomalakra.

— Ne ijedjen meg tőlem, nem boszút állni jöttem, a miért kikoszarozott; tudom ezt nem saját akaratából tette, hanem zsarnok atyja parancsára. De régóta kerestem ezt a találkozást, mert meg akarom tudni, szeret-e még?! És ha igen, ugy nincs hatalom, mi elválaszthatna tőlem...

Zoltán elhallgatott, mélyen a szemébe nézett Feliznek, kinek e perczen a fák közt előtörő napsugár glóriát vont szép feje fölé. Szemei csillogtak, mint a téli égbolton a legfényesebb csillag, az est csillaga. Boldogságtól remegő hangon ejté ki e szavakat:

— Semmi hatalom!

Zoltán megcsókolta a remegő lányka rózsás arcát, s annak reszkető karját a magáéba fűzve vezette lefelé a hegyen, le az Áron Péter magasra tekintő kastélyához, a mogorva öreg ur szobájába.

Az apa íróasztalánál ült, pesti ügyvédjétől jött levelét olvasta. Sápadt volt nagyon.

Az ifju bátran lépett be, de csaknem visszaretent a halál-sápadt arcú, feldult vonású öreg láttára.

Azt hitte, ő változtatta ugy meg annak vonásait. Elhatározta szembeszállni a legbösebb ellentállással is.

Most azonban éppen az ellenkezője történt, mint a mit várt.

Húsvéti öntözés.

Az öreg végighallgatta, s mikor ő végzett, szóltanul átnyujtá a kezében tartott levelet.

Zoltán elolvasta, reá is nagyon hatott a levél tartalma.

A pesti ügyvéd azt írta levelében, hogy Áron Péternek egy unokabátyja, ki 20 év előtt kiment Ausztráliába, most visszatért s követeli atyja kastélyát, mi neki jogos tulajdona, s mit távolléte alatt átengedett rokonának, Áron Péternek.

— Tehát most tudja ön, hogy a kastély nem az enyém, — szólt tompa hangon az öreg, — a meghaltak hitt örökös megjött, s én szegény vagyok, mint a templom egere, s most üres zsebbel visszamehetek gyermekeimmel Pestre, elfoglalni szerény hivatalom. Most határozzon, kell-e leányom, avagy visszahelyezi apai karjaimba? Mert én már megtörtem, mindenbe beleegyezem.

Zoltán megszorította az öreg kezét, s boldogságtól sugárzott az arca, mikor mondta:

— Atyám, kedves atyám!

Mit szólt mindezekhez a gógös, büszke Gömöri Béla?

Nos hát, előbb fiát kitagadással fenyegette, de mikor megtudta, hogy a kastély nem az Ároné többé, hanem másé, ki eladja, ő sietett azt megvenni, s most, hogy az övé volt, s az ujonnan érkezett vendégek nem bosszanthatták az Áron kastély dicsérésével, beleegyezett fia házasságába.

A kastélyt pedig a Gömöri név diszére iratta, ki fiatal feleségével lakott benne, s a kastély elszegényedett, régi birtokosával, ki azonban nem sokáig maradt itt, átköltözött öreg barátjához, az ő legnagyobb ellenségéhez.

KÖZÖS SORS.

— Eredeti székely regény. —

(15. folyt.)

Írta: **Péterfi Tamás.**

MÁSODIK KÖTET.

III. FEJEZET.

F E K E T E S Z Í V.

Mintha csak most is zugna fülemben a Benkő Éfrain rövid imája!!... Az a sok szem, mely egyszerre hol felém, hol feléje fordult, mintmegannyi vallató bíró meredtek reám. Megfájdult tőle a fejem. — Anis! Anis!

A cselédeány gyorsan szaladt be a méltóságos ur szobájába.

— Anis! — hozz jeges vizet, mert beteg vagyok! Tedd azt a fejemre kendőbe csavarva, hogy ne égjen olyan nagyon.

Elrohan a leány, s pár percz mulva magával hozza a kivántakat.

— Parancsol méltóságod! Itt van a jég.

— Csak a pamlagra heverek le.

Nem szükség, hogy mellettem maradj. De, ha valaki keresne: jelentsd be, ha mindjárt félig halva lennék is.

Több rétre fogd azokat a lepedőket! Ne ázzék át minden a fejem alatt.

Anis leterítve a pamlagot sok lepedővel, egyet megrak jéggel, s a méltóságos ur forró homlokára illeszti.

— Nem ázik át a pamlag?

— Nyolcz lepedő van a feje alatt méltóságodnak. Azok elébb át kell hogy ázzanak mind.

— Jól van, Anis. Elmehetsz! A mit mondtam: ne feledd!

— Mikor jöjnek frissíteni a jeget, méltóságos uram?

— Majd ha hivlak, ha csengetek, akkor jöjj be. Értetted?

— Igen, kérem alásan.

Alig néhány percz mulva hogy a cseléd távozott, halk kopogás hallatszott kívülről.

A méltóságos ur nem hallotta meg a jéggel bélelt lepedők alatt.

Másodszor, harmadszor is kopogtak az ajtón, de senki sem felelt.

Nemsokára benyitott egy fiatal, sápadt alak. Ruhája megkopva, szemei mélyen beesve a csontok közé, mintha homályosak lennének. Hosszu haja összekuszálva fedi homlokát, piros ajkaira repedéseket vont a láz, s jó megfigyelés után lehet csak reáismerni, mintha már láttuk volna valahol, mintha egyike volna azoknak, kikkel találkoztunk, kit csak sötét fekete hajáról, mely koszorualakban borult a halvány homlok fölé egykor — ismerünk fel újra, de csak homályosan hozza elénk a képzelet, mintha csak árnya volna annak a kedves, régi alaknak!?

Székely Béla esöndes lépésekkel közeledett a pamlagon pihenő felé.

— Szervusz, méltóságos ur! — itt vagyok hívásodra.

Lajos ur egy mozdulattal ledobott magáról mindenféle jéggel bélelt takarót, s talpra ugrott a megszólításra.

— Szervusz, Székely Béla!

Kezet fogott egymással a két barát. Lajos ur szives fogadtatásban részesíté a fiatal jegyzőt, mint vendégét, s leültette maga mellé.

— Allok rendelkezésedre, barátom, parancsolj, miért hivattál oly sietve?!

— Talán igen gyorsan kezded Béla. Nemde, sietsz most valahová, s kellemetlen itt vesztegelned?

— Egy évi szenvedés után végre egy boldog perczet megérdemlek. Még ma találkozni akarok vele. Tudod, mi nagyon, igen nagyon szeretjük egymást, s a szerelmeseknek minden percz egy esztendő. Most boldog leszek, örökre boldog — folytatá Béla, örömtől sugárzó, sápadt arczezal s beesett szemeiből egy sugara tört elő a régi szenvedélyes tűznek.

— Nem leszel te boldog, Béla barátom, soha! — szólt Lajos ur határozottan és sajnálkozva nézett végig az ifjun, mintha valóban fájna az a kimondott szó neki is.

— Miért mondod ezt olyan határozottan, Lajos?! Honnan gondolod, hogy én boldog nem lehetek, hiszen szabad vagyok!... ő szeret!

— Mert én vagyok köztetek a „fekete szív“, ki minden szép terveteket megrontja, széttiporja!

— Lajos!?

— Így van ez, Béla! Ez a te sorsod.

— Te szereted Margitot?...

— Nem. Őt rajtad kívül csak a fájdalom szereti, mely kísérni fogja szüntelen, mint téged.

Székely Béla zavartan nézett a barátjára és nem értett semmit meg az elmondattakból.

— Nem értem szavaidat, kérlek, magyarázd meg. Te Margitot nem szereted?...

— Elég, ha szeret titeket az üldöző sors, kedves testvérem, Béla!

Székely Béla vizsgáló tekintetet vetett Lajos urra, mintha nem tartaná helyesnek szavait.

— Te az én testvérem?...

Lajos ur csendesesen fölkelte helyéről és szemben foglalt helyet Székely Bélával.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Itt van a husvét is, nemzeti színü ünnepeink eme utolsója. A piros pünkösd, fehér karácsony után itt a zöld husvét! A feltámadás ünnepe a természet feltámadásának idején. A husvét bárány napja!

A husvét bárány a katolikusoknál Krisztus szimbóluma; a „victinna paschalis“ a husvét áldozat emlékét tartja fenn, kiről már az ó szövetségben a zsidók Egyiptomból való kivándorlásakor említés van téve. Az ó szövetségi bárány vérével be kellett kenni az ajtófélfát, s az öldöklő angyal elkerülte a házat. Ennek az Istennek szentelt bárány vérének ereje megszabadította a zsidókat, s a keresztények ennek a jóslatnak emlékére ma is ünneplik azt a husvét bárányt, kinek vére árán megszabadultak az örök kárhozattól.

Szép piros tojásokat szokás ezen a napon vagy piros tojásnak nevezett ajándékokat küldözgetni az ismerősökhöz. Ennek a szokásnak az eredete is homályban van, mint minden ünnepi szokásé.

Némelyek a böjtből akarják ezen tojást lehozni. Mások a zsidóktól származtatják le. A zsidók ugyanis az ő paschájok szerint keményre főzött tojást is feltáladnak, melyet különös szer-

tartások szerint költenek el; nem lehetetlen ennél fogva, hogy a húsvéti bárányval ezen szokás is átment a keresztényekhez.

Van azonban a keresztényeknél a tojásnak egy szép misztikus jelentősége, hogy az élet kezdetének, csirájának szimbóluma. Az eleven, piros színű tojásokkal tehát felette szépen lehet jelezni a boldog kívánatokat is.

Hátra van, hogy még a húsvéti locsolásról beszéljek. Ennek sokféle okát adják. A legvalószínűbb (??) ez: Mikor Krisztus a sírból feltámadott, Jeruzsálem asszonyai természetesen a sír köré gyűltek, úgy hogy az örök nem fértek hozzá. A jeruzsálemi rendőrfőkapitány ur tehát megparancsolta, hogy vedreikkel öntsék a tömegre a vizet, hogy szétoszolják. Meg is tették. De nem azért asszony az asszony, hogy boszút ne álljon, s boszúból másnap a sírnál strázsáló öröket öntötték le az asszonyok, s ennek a kedélyes mulatságnak az emlékéit örökíti meg a húsvét másodnapji locsolás, a mikor a férfiak öntik le az asszonyokat s lányokat, s a húsvét harmadnapji, a mikor a nők visszaadják a kölesönt a férfiaknak.

A Károlyi grófok ismét nagy nevékhöz méltóan viselkedtek. Meglepték a nemzetet egy oly ajándékkal, mely amennyire alkalmas e népszerű grófi család népszerűségének növelésére, ép oly nemes tett.

Nagy-Károlyban a Károlyi grófok ősi fészékében szobrot emeltek a magyar irodalom uttörőjének, Kölcsey Ferencnek. A himnusz lánglelkű írója Kazinczynak volt tanítványa, Széchényi és Károlyi György grófoknak pártfogoltja; ha többet nem is irt volna, csak a himnuszt és paranyezist, már ezzel méltóvá tette volna magát a babérra s a szoborra, melynek most osztályosa lett. Szépen jellemzi őt Bartha Miklós:

„Ki volt Kölcsey? Annak, ki őt csak felületesen ismeri egy jószágos tudós, egy meleg érzésű költő, a vármegye szorgalmas főjegyzője és előkelő követe a pozsonyi országgyűlésen. De a ki nyomról-nyomra kíséri életét, belemélyed munkáiba és megérti azt az örökké morajló nyugtalanságot, melyvel Naplójában az időt ostromolja; annak Kölcsey egy szent alak az ifjúságba festő nemzet édes almaiból; egy sugár a nemzeti ébredés harmatozó reggelén, mely behatott a közviszonyok minden rétegébe és ott fényt, meleget és termékenységet árasztott szét. Századunk tavaszkorának minden reménysége fölesillámlik költeményeiben s a férfikorba átlépő századnak küzdelmét a dészma és urbér eltörléséért, a felekezetek között való egyenlőségért és viszonyosságért, az országgyűlésnek Pestre való áthelyezéséért, a magyar udvartartásért és a magyar nyelv becsületének jogaiért, senki sem tolmácsolta abban az időben annyi tudással, annyi melegséggel és annyi szeretettel, mint Kölcsey Ferenc. Nagy és halhatatlan becsü védírata a Wesselényi és közjogi dolgozata az erdélyi unió érdekében, melyekkel az újkori Magyarországnak két sarkalatos bástyájához — a sajtószabadsághoz és az államegységhez hordta össze a becses anyagot, a magyar jogélet és publicisztika legelsőrendű bajvivőjává avatták őt.“

A magyar zenevilág egy nagynevű és oszlopos tagjának jubileumára készül a nemzet: id. Ábrányi Kornélnak, a magyar zeneköltőnek és írónak ötvenéves jubileumát fogja rendezni a magy. kir. zeneakadémia.

A jubileum nemcsak külső ünneplés lesz, nemcsak üres csengés, hanem tartalmas és az ünnepeltre haszonnal járó is lesz, a mennyiben felkéri a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy id. Ábrányi Kornélnak adjon állami kegydíjat, hogy ne kelljen a kenyérkeresés gondjaival küzdenie.

Meg is érdemli e kitüntetést; ki egy oly szép, félszázados multat a zeneirodalom mezején munkálkodva töltött el, az méltó arra, hogy munkálkodásának gyümölcsét is lássa. **Kürtös.**

KÉPEINKHEZ.

Kölcsey Ferencz. Született 1790. aug. 8. Sződemeteren (Szilágymegye); meghalt 1838. aug. 24-én Csekén (Szatmárm.). Irodalmunknak és államéletünknek nagy és nemes munkása; jellemes, mint ember, író s politikus egyaránt, mindenkép egy eszménynek, a honszeretetnek szolgálatában. Hazafias költészetének gyöngye a Zrínyi dala és a Hymnus. A románcezel ő ismertette meg irodalmunkat, a valódi kritikával s talán a történelem böleseletével is, tudományosságunkat. A politikában, mint Szatmármegye főjegyzője, majd országgyűlési követe, az ellenzéknek egyik vezérférfia volt, ha sohasem vágyódott is népszerűségre. Az volt minden téren, a milyennek paraenesisében, magyar ifjúságunk e szentírásában, akarja látni az embert: mint ember.

Nélkülünk nincs húsvét! Ha a tyúkok tudnák, mily fontos szerep jutott nekik a húsvétban! Én legalább el sem tudnám képzelni a kikelet ezen ünnepét pirostojások nélkül, olyan üres, olyan

jelentőség nélküli volna, mint egy karácsony karácsonyfa nélkül. Folyton hiányzanék valami, a mi nem nagyon lényeges kelléke az ünnepnek, de elgondolni nélküle mégsem tudjuk. Hiányzanék az új élet symbolikus kifejezése! Ha a tyúkok tudnák! Bizonytal magasan hordanák fejüket Kot-kot-kot. Nélkülünk nincs húsvét.

Ikonostas (szentélyfal) a nyugat-szibériai vasuti kocsii templomban. Mennél keletebbre megyünk, annál vallásosabbak az emberek, s a divatos hitetlenség csak nyugaton verhet gyökeret. A legvallásosabb nép Európában az orosz. Még a vasuti kocsikban is templomot rendeznek be, s egy ilyen templomnak a szentélyt elkülönítő, igen díszes falát (ikonostas) mutatja be mai képünk. A görög-keletieknél ugyanis szigorúan tilos belépni a szentélybe, s ennek elrekesztésére igen művészi festményekkel és faragással ellátott falat szoktak használni.

Feltámadott! Halleluja. Húsvét reggelén feltámadt Krisztus halottaiból. Anyja Mária az ártatlan, s Mária Magdolna a megtért bűnös a sírhoz mentek, hogy a holttestet illatos olajokkal megkenjék. Mily nagy volt azonban csodálkozásuk, mikor a sírt üresen találták, s egy angyal megszólította őket: kit kerestek? A nazarethi Jézust? Nincs itt, feltámadt! Menjetek, s mondjátok meg a tanítványainak! Betelt, a mi meg volt írva!

Húsvéti tojások. A karácsonyi ajándék méltó társa a húsvéti piros tojás, a kis gyermekek már szivszorongva lesik az időt, a mikor az édesanyjok köztük kiosztja, sőt nem ritkán, ha több testvér van, szinte verekszenek, hogy melyikőjük kapja meg előbb a piros tojást, s ilyenkor gyakran zavarba hozzák az anyát, ha ránezigálják a kötényt, kergetődznek körülötte: Anyácska, nekem adj előbb!

A nyereszám. Mi csak még szerencsések vagyunk, a kik a húsvétot a kedves családi körben tölthetjük, sokkal szomorúbb azonban azoknak a szegény mellbetegeknek a sorsa, kiket bajuk arra kényszerít, hogy a csalóka tavaszi időjárás elől melegebb éghajlat alá fürdőkre meneküljenek. Ezek mindenféle játékkal igyekeznek legyőzni szomorú hangulatukat, így tombolával is és fáradt örömmel veszi tudomásul egyik-másik szerencsés nyereső a kihuzott számokat.

Húsvéti öntözés. Milyen zaj! Milyen sikoltás van, ha húsvét másodnapján a parasztleány a szemrevaló leányt meglocsolja. Nem csoda, ha sikoltoz a fehérség, bizony nem is flakonból kölni vízzel öntözi, hanem derékon kapja két termetes legény, aztán odaviszi a kúthoz, hol egy harmadik egy csöbör vizet önt a nyakába! Azért virág, hogy locsolják! Húsvét harmadnapján aztán visszaadják a leányok a kölesönt. A fa is kiszárad, ha nem öntözik.

IRODALOM.

Fel a szivekkel. Irta: *Veszzelei Károly*, kitől mai számunkban is közlünk egy kedvesen csengő verset. Az egész kötetet a gondos kidolgozás jellemzi; ára egy korona.

Tisza-virágok. Dr. *Szászy István* ilyen keveset jelentő czim alá rejtette kitünő verseit, melyekben vegyesen vannak elbeszélők és szerelmesek. A költemény-füzért az „Ó-Becsei Közlöny“ adja ki; ára egy frt.

Megjelent: Mújkosék kalandjai, szárazon és vizen. II. kirohanás. Az Üstökös élezcslap ezen állandó alakjai, élvezetes magyaros ízű humorral megírva mondják el legujabb élményeiket; kiadja a Pallas Rézvénytársaság; ára 60 kr.

Mihók-féle Magyar Compass XXIV-ik évfolyama jelent meg, közli az összes részvénytársaságok és nyilvános számadásra kötelezett intézetek 1895-ik évi mérlegét, bolti ára 4 frt.

Uj zeneművek. *Bárd Ferencz és testvére* zeneműkereskedésében (IV., Kossuth Lajos u. 8. és 17. sz.) megjelent: *Kalór: „Szerelmi kerjögője“* énekhangra zongorakísérettel. (Éneklő Szilágyi Arabella.) Ára 1 frt.

Jókai Mór új kötete. Az „Athenaeum Olvasótára“ sorozatában Jókai Mórtól egy új kötet jelent meg, czime: *Ne hagyj magad! és egyéb elbeszélése.* A fővárosi telekspekuláció, e legmodernebb életviszonyból vette a *Ne hagyj magad* tárgyát és hőseit. Ezeket a rideg, önző jellemeket Jókai Mór kiapadhatatlan humorral rajzolja meg. Ezen kívül Jókainak még három apróbb elbeszélése van ebben a kötetben, u. m. *A jedikulai rab*, a *Keleti regék*, és *A boszniai huszárkaland.* — Ugyancsak az *Athenaeum Olvasótárában* most jelent meg Edwardes Anna *A kalandornő* című világhírű regénye, melyet angol eredetiből Székely Irén fordított magyarra. Egy kötet ára díszes vászonkötésben 50 kr.

VEGYESEK.

A jövő hét nevezetesebb évfordulói:

Április	19	Csáky Albin gróf szül. 1841.
"	20	Gizella főhercegnő egyb. Lipót herceggel 1873.
"	21	Hutten Ulrik, a reform. főtényezője szül. 1488.
"	22	Hegedüs Sándor kiv. magy. polit. Szül. 1847.
"	23	Shakespeare V. szül. 1564. † 1616.
"	24	I. Ferencz József egyb. Erzsébet hgnővel 1854.
"	25	Uhland Lajos szül. 1787.

Uralkodók életkora. A jelenleg uralkodó fejedelmek között a legöregebb a luxemburgi nagyherceg, a ki 80 éves. A dán király 78 éves, ugyanennyi idős a szász-weimari nagyherceg is. Hasonlóképp 78 éves Victoria királynő és a Mecklenburg-Strelitz nagyhercege. A hetven éven felül van még három uralkodó: a szász-meiningeni herceg, a szász-altenburgi herceg és a bádeni nagyherceg. Kilencz uralkodónak az életkora 60—70 év között van, nyolcz uralkodó az ötvenes években van, hat tul van a negyven éven, de innen az ötvenen, három a 30—40 és ugyancsak három a 20—30 év között van. A legfiatalabb uralkodók a hollandi királynő és a spanyol király.

A hol jól élnek. Hannoverában bizonyára nem panaszkodhatnak az emberek a szűk esztendőről, olyan lakodalmakat csapnak, a melyekben Rabelais képzelme is gyönyörködhetnék. Így Bolzendorf hannoverai faluban a mult héten egy lakodalomra 600 embert hívtak meg, egy másik lakodalom pedig 300 vendég volt jelen, a kik megették 3 marhának, 4 borjunak, 3 disznónak és számlálhatatlan csirkének a husát. Megittak hozzá 400 üveg bort, 13 tonna világos és 3 tonna barna sört.

Honnan jönnek a narancsok? A legtöbb narancsot Spanyolországból hozzák, évenként átlag 14 milliárd darab a termése. Olaszországban átlag 2 és fél millárd narancs terem egy évben. Portugáliában átlag 80 millió, Paraguayban 60 millió és és körülbelül ugyanennyi Floridában.

A nyájas férj. Egy öreg mohamedánus érezte, hogy közeledik az óra, melyben elköltözik a tubafa árnyába, ágyához inti a legszebb feleségét:

— Vedd magadra legpompásabb ruhádat, — szolt hozzá
— tedd fel ékszereidet, csinósítsd ki magadat...
— De miért, édes uram?
— Mert ha jön a halál és szép leszél, talán téged viszel helyettem.

H Y M E N.

Eljegyezte: *Heber Adolf* Tisza-Szt.-Imrén, *Pilcz Eteleka* k. a.-t Szolnokon. — *Borostyán Lajos* Budapestről, *Rosenberg Tereska* k. a.-t H.-M.-Vásárhelyen. — *Szentpályi Zsigmond Székelyhidről*, *Biem Elsa* k. a.-t ugyanott. — *Palóczy Horváth Barnabás* Ér-Köbölkutról, *Martonffy Mariska* k. a.-t ugyanott. — *Kopelkó I. Lajos* Aradról, *Harsányi Etel* k. a.-t Makón. — *Rhédei Zoltán* Bodzás-Ujlakról, *Ifj. Rózsay Margit* k. a.-t Ungvárt. — *Sébess Dénes* dr. Maros-Vásárhelyt, *Kutzig Malika* k. a.-t ugyanott. — *Spitzer Adolf* Uj-Pestről, *Weindorfer Gizella* k. a.-t Tornóczról. — *Dr. Gerstl Lambert* Kecskemétről *Lőw Szerén* k. a.-t ugyanott. — *Miskolczy Lajos* Debreczenből, *Gerson Adrien* k. a.-t ugyanott. — *Lusztig Dezső* Debreczenből, *Redl Selma* k. a.-t ugyanott. — *Oláh Gyula* Monorról, *Turi Rózsika* k. a.-t Czeglédéről. — *Schmiedt Adolf* Vácziól, *Freystadt Ida* k. a.-t Komáromból. — *Platthy Zsigmond* Budapestről, *Wiemandy Izabella* k. a.-t Butkán. — *Boesanszky Márton* Maros-Vásárhelyen, *Lőrő Janka* k. a.-t ugyanott. — *Dr. Mikosevits Kanul Adáról*, *Kellemen Irén* k. a.-t ugyanott. — *Bódi József* Abauj-Szikszeről, *Petrányi Juliska* k. a.-t ugyanott. — *Veress Béla* Csobokán, *Pohl Erzsike* k. a.-t Szegzárdról. — *Untermüller Lajos* Gödöllőn, *Gyűszű Erzsike* k. a.-t ugyanott. — *Herger János* Mohácsról, *Schuler Matvin* k. a.-t Batta Székről. — *Ifj. Szabó László* Várgedéről, *Kubinyi Mariska* k. a.-t Rimaszombaton. — *Miltiási Alajos* Gyuláról, *Kliment Gabriella* k. a.-t ugyanott. — *Dani Balázs* Budapestről, *Jurénák Ilona* k. a.-t Orosházán. — *Ifj. Karácsony Mihály* Gyulán, *Skuntyák Mariska* k. a.-t Szabadkán. — *Zádory Kálmán* Dorosmárról, *Kiss Teréz* k. a.-t Szentessről. — *Bakos Mihály* Arad-Csanádról, *Frank Helén* k. a.-t Aradról. — *Dr. Komrád Rezső* Pilis-Maróthról, *Kermely Erzsébet* k. a.-t Esztergom-ból. — *Kovácsik József* Körmöczbányán, *Balázsovits Gizella* k. a.-t Garam-Szt.-Keresztről. — *Dr. Sztarcsevics Jenő* Bács-Petrovoszellőn, *Berényi Erzsike* k. a.-t ugyanott. — *Tomanovits József* Bikityin, *Mutyi Ottika* k. a.-t Szabadkáról. — *Krébecz Gyula* Czeglédéről, *Czeverkő Hermin* k. a.-t ugyanott. — *Dr. Kovács Jenő* Szalontáról, *Braun Vilma* k. a.-t Gyuláról. — *Fried Ignác* Csenejéttéről, *Schwarcz Zsófia* k. a.-t Ab.-Szántóról.

Nőül vette: *Burián István* Egerből, *Boross Ilona* k. a.-t Sirokról. — *Lanther Pál* Egerből, *Juhász Anna* k. a.-t ugyanott. — *Neszvada Lajos* Baktáról, *Ózv. Svó Sámuelné* urhölgyet ugyanott. — *Menczer Jakab* Arad-Szt.-Martontól, *Krausz Mathild* k. a.-t u. o. — *Verő Jenő* Aradról, *Raucher Mathild* k. a.-t ugyanott. — *Torka Jenő* Nagy-Károlyból, *Szentkirályi Ilona* k. a.-t ugyanott. — *Ungár Miksa* Monyorón, *Werner Gizella* k. a.-t Magyarádról. — *Schmidt*

Mór Debreczenből, *Nemes Regina* k. a.-t ugyanott. — *Marton Manó* Kaposvárról, *Paucz Mariska* k. a.-t Dombóvárról. — *Kövér Demeter* H.-Böszörményből, *Bagdi Ilona* k. a.-t Nánásról. — *Devan Dezső* Nagy-Szlaboson, *Koreny Juliska* k. a.-t Ratkón. — *König Adolf* Csapon, *Fuchs Sarolta* k. a.-t Munkácsról. — *Haraszthy Oszkár* Csabacsüdön, *Löffler Irén* kisasszonyt Aradon.

ÉRTESETŐ.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kouss József* löcsei kir. kath. gimnáziumi és *Belják Bernát* eperjesi kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárokat a nevezett tanintézetekhez rendes tanárokká, *Balogh Péter* máramaros-szigeti ev. református főgimnáziumi helyettes tanárt, a fennálló szerződésből kifolyólag, a nevezett középiskolához rendes tanárrá, *Mihalik Lajost* a vakok orsz. intézete segédtanítóját, rendes tanítót, *Orbán László* községi iskolai tanítót a gidófalvi állami elemi népiskolához rendes tanítót, *Rásu József* domaházi róm. kath. okleveles tanítót az oláh-láposbányai állami elemi népiskolához rendes tanítót, *Völgyi Paula* okleveles tanítónőt az oláh-láposbányai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Novák Fani* mélykúti róm. kat. okleveles tanítónőt a facségi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Tóth Julia* szinyérváraljai róm. kath. okleveles tanítónőt a petrozsényi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Moldován Pál* szász-nyiresi gör. kath. okleveles tanítót a magyar-köblösi állami elemi népiskolához rendes tanítót, *Dezso György* karánsebesi állami elemi iskolai tanítót a verbőcz-chvojniczai állami elemi iskolához helyezte át. Továbbá *Pálmai József* 6-szádovai róm. kath. okleveles tanítót a karánsebesi állami elemi népiskolához rendes tanítót, *Opra János* horgospataki kincstári okleveles tanítót az ottani állami elemi népiskolához rendes tanítót kinevezte.

A milléniumi emlékalumból addig, míg a készlet tart, szolgálhatunk előfizetőinknek.

SZÁMTALÁNY.

Latkóczy Iréntől.

1.	1.	3.	3.	3.	Ezen számok úgy helyezendők el, hogy a sorok felülről lefelé, jobbról balra és keresztben is 25-öt adjanak. Ha az egyforma számokat — a hatosok és a középső szám kivételével — vonalakkal összekötjük, azok egy csinos rajzoeszkává lesznek.
3.	3.	3.	5.	5.	
5.	5.	5.	5.	6.	
6.	6.	6.	7.	7.	
7.	7.	7.	7.	9.	

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

K. Zs. Köszönjük a küldött költeményt, de a mint látja, nem közölhetjük: Der zu erst kommt, der mahlt zu erst! — **Páros csillag.** Jönni fog, habár levélnek egy kissé hosszú. — **V. Lujza.** Igazán sajnáljuk, hogy szép illuzióiból ki kell ragadnunk. A beküldött versek egyike sem üti meg a mi mértékünket most még Talán máskor. — **Csak egy kis tévedés** **Kisertet.** Jönni fognak — **Utolsó dal** stb. Ne kívánjon kérjük lehetetlent, hogy minden 2—3 számban Öntől közöljünk verset; mit szólna ehhez munkatársaink nagy tábora, a kik hónapokig türelemmel várnak?! — **Tavaszi**. Mást kérünk. Ez a genre ungas-untig van! — **Tavaszi hangulat.** Ugyanezt mondhatjuk Önnek is. — **J. S.** urnak. Szíveskedjék csak reánk bízni a dolgozatok meg-bírálását; s t i l u s g y a k o r l a t o k a t nem fogadunk el, ha pedig valamit elfogadtunk, azt betesszük a sorba és csak, ha a sor rákerül, láthat nyomdafestéket. Ebből az utunkból szíves megjegyzése sem téríthet ki. A „Nyomok a porban” is jönni fog. — **T. L.** Kaptuk a küldött talányokat. — **Bell Peter** ur. Jönni fognak. — **H. Ferenczy Ida** urhölgynek. Igazán nem értünk rá eddig, de nem feledkezünk meg ígéretünkről, az Elzát illetőleg. — **Tavaszi dal.** Egy hibája van, hogy csaknem minden tavaszi dal rendes csapásán indul. — **En oka nem vagyok:** jó. — **P. R.** A talányokkal együtt mindjárt a megfejtést is tessék beküldeni. — **Irma.** Az egyik jön némi simitással. — **András Margita** urhölgynek. Nem kaptuk kézhez. — **Heinrich Jánosné** urnőnek. Szíveskedjék valamely zeneműkereskedőhöz fordulni. — **Katona Elek** urnak. Ugy emlékszünk, hogy tavaly deczemberben neve ki lett sorsolva, s a nyerelemnt decz. 26-án elküldtük.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.